O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI MILLIY KITOB PALATASI
INV. №

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

2001 йил 21 июл шанба

Сотувда эркин нархда
№ 143 (2705)

КЕНГАШ ЙИҒИЛИШИ

Республика "Оила" илмий-амалий марказининг раҳбар органи — Иштирокчилар кенгаши аъзоларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Уни Бош вазир ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Д.Ғуломова бошқарди.

Мазкур марказ раҳбари В.Каримова жамоанинг 2001 йилнинг биринчи ярмидаги фаолияти ҳақидаги ҳисоботида асосий эътибор оила муаммолари билан боғлиқ масалаларни атрофлича ўрганишга қаратилганлигини қайд этди. Марказда оилани мустаҳкамлаш, хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий мавқеини тадқиқ этиш юзасидан илмий изланишлар давом эттирилди. "Соғлом авлод", "Она ва бола" давлат дастурларида белгиланган вазифаларни ҳаётга татбиқ этишга алоҳида эътибор қаратилди. Бу борадаги илмий-тадқиқотлар натижалари китоб ва рисола ҳолида нашр этилмоқда. Миллий истиқлол ғояси, жамиятимиз ривожини таъминлашга қаратилган давлат дастурларида белгиланган вазифаларнинг аҳоли ўртасидаги тарғиботи сусайгани йўқ.

Йиғилишда оилалар барқарорлигини таъминлаш, ҳуқуқий саводхонликни ошириш, оиланинг ижтимоий-иқтисодий ҳолати, демографик хусусиятларини илмий тадқиқ этиш ва бошқа йўналишларда белгиланган вазифаларни бажаришда муайян камчиликларга йўл қўйилганлигига эътибор қаратилди, уларни бартараф этиш чора-тадбирлари белгиланди.

ЎзА.

Сўз — Ўзбекистон Қаҳрамонига

Ҳаёт йўлим далаларга боғланганида, ота касбим — деҳқончиликка меҳр қўйганимда ҳали жуда ёш эдим. Отам билан илк бор пахтазорга чиққаним ҳеч эсимдан чиқмайди. Унинг ўгитлари, ниҳолни меҳр билан парваришлаш ҳақидаги суҳбатларидан сўнг отамнинг дилидаги ички даъватни англагандай бўлгандим, ўшанда. Қандайдир бир илоҳий куч мени пахтазорга ипсиз боғлаганини эса кейинчалик тушундим.

ҚАДР ТОПДИК ОЗОД ЮРТДА

Ҳақиқий камолот чўққисини менга, таъбир жоиз бўлса, Истиқлол ҳадя этди. Эркин меҳнат туфайли бахтимни топдим.

Қандай қилиб, дейсизми?

Ўтмишни, бир зум бўлса-да, эсламай бугунги истиқболимиз моҳиятини, қадр-қимматини тўлақонли ҳис этиб бўлмайди.

Рости, пахта яккаҳокимлиги даврида биздақа деҳқонларга жуда қийин эди. Фақат пахта экилаверганидан адойи тамом бўлган ерларга ич-ичимдан ачинардим.

Мустақиллик эса деҳқонга, энг аввало, мадад бўлди, тадбиркорга қанот бағишлади. Ер қонун йўли билан ўз эгаларига — деҳқонларга топширилди. Энди қаерга нима экиш, қандай маҳсулот етиштиришни ижарачиларнинг, фермерларнинг ўзлари ҳал этишади. Уларнинг хоҳиш-имкониятларига қараб шартномалар тузилади.

Экинзорларнинг тупроқ таркибини ўрганиш, йиллик сув, ўғит таъминоти ҳақида олдиндан хабардор бўлиш, мутахассислар маслаҳатини олиш мумкин. Хуллас, эртанги куннинг истиқболи ўзингга, меҳнатинг ва тадбиркорлигингга боғлиқ. Деҳқоннинг куни туққани шу эмасми!

Ўзим мисолимда гапирадиган бўлсам, оила аъзоларим билан 75 гектар ерда деҳқончилик қилаяпман. Пахта ва ғалла сотиш шартномавий-режаси ҳар йили ортиғи билан уддаланаяпти.

Бу нима, омадми ё тасодифий ҳолатми?

Менимча бу — эркин меҳнат маҳсули!

Мустақил юртда деҳқон орзуси агар у тадбиркор, меҳнатсевар бўлса ушалаверкан.

Бўлмаса, ўтган йили деҳқон учун осон бўлдими? Сув танқислиги боис ҳар 50-60 метрдан ариқ олиб, ғўзани қўшқаторлаб суғоришга мажбур бўлдик. Маҳаллий ўғит чиқаришга, намни кўпроқ сақлаш чораларини кўришга интилдик. Ҳатто зовурдаги шўр сувлардан, кўлмаклардан насос ёрдамида фойдаландик. Қаловини топсанг қор ёғар, деган ҳикматли сўзларда маъно кўп экан. Натижа ёмон бўлмади. 47 гектар майдондаги ғўзадан 44 центнердан пахта олдик. 22 гектар ердаги ғалла 45 центнердан дон берди. Бу бир хил шароитдаги қўшни хўжаликлардагидан 1,5 баробар кўпдир.

Мен доимо ҳамкасбларим билан бўлган ҳангомаларда ер ўзингники бўлса, маҳсулотингни ўзинг бозорга солсанг, оладиган даромадинг нақд ҳиссангга қолса, сизларга яна нима керак? Қийинчиликлардан чўчимай, меҳнатдан қочмай, ҳадеб нолийвермасдан ишланглар, дейман. Инсон меҳнати қадрланадиган замон бўлганлигини қайта-қайта таъкидлайман.

Меҳнат натижаларим эвазига ҳамюртларим Ўзбекистон Қаҳрамони олий унвонига тавсия этишганини ва Юртбошимиз мени шунга муносиб, деб топганларини ҳар онда бутун вужудим ила англаб тураман. Оддий инсонлар меҳнати қадрланадиган озод мамлакатда яшаётганимдан беҳад фахрланаман.

**Парда ЗИЁТОВ,
Жиззах туманидаги Ҳ.Носиров номли ижара ширкатлар бирлашмаси бош пудратчиси, Ўзбекистон Қаҳрамони.**

Ҳукумат комиссияси мажлиси

Қишлоқ хўжалиги корхоналарини санациялаш бўйича ҳукумат комиссиясининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда санацияга тортилган 211 та қишлоқ хўжалик корхонасининг 2001 йил биринчи ярмидаги хўжалик фаолияти якунлари муҳокама этилди. Мажлисни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири ўринбосари, мазкур комиссия раиси Р.Азимов бошқарди.

Комиссия мажлисида таъкидланганидек, санацияга тушган қишлоқ хўжалиги корхоналари молиявий соғломлаштириш сиёсатини амалга ошира бориб ва ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириб, 2001 йилнинг биринчи ярмида ўз ишлаб чиқариш ва иқтисодий кўрсаткичларининг яхшиланишини таъминлади. Бу хўжаликларда бошоқли экинлар ҳосилдорлиги ўтган йили гектарига ўртача 21 центнерни ташкил этган бўлса, бу йил гектарига 23 центнерга етди. Тошкент, Навоий, Сурхондарё ва Сирдарё вилояти хўжаликлари ҳосилдорликнинг сезиларли ўсишига эришди. Сув тақчиллигидан зарар кўрган минтақадагилардан ташқари барча санацияга тушган хўжаликлар даромад қилди.

Шунингдек, фаолиятнинг бошқа турларидан олинадиган фойдани кўпайтириш чоралари ҳам кўрилмоқда. Ўтган даврда 2001 йилдан бошлаб санацияга тушган 76 та хўжаликдан 1,7 миллиард сўм миқдоридаги дебиторлик қарзлари ундирилди. Бу санация жараёни бошлангандаги қарзларнинг 98 фоизини ташкил этади. 89 фоиз ортиқча асосий фондлар сотилди, 94 фоиз ижтимоий инфратузилма объекти маҳаллий ҳокимият идораларига ўтказилди, барча эскирган ускуналар ҳисобдан чиқарилди. Санацияга тушган хўжаликлардаги барча боғ ва токзорлар узоқ муддатга ижарага берилди ва санацияга тушган хўжаликлар ҳисоб-рақамларига 528 миллион сўм миқдоридаги умумий йиллик ижара ҳақидан 288 миллион сўми биринчи ярим йилликда келиб тушди. Лизинг асосида турли русумдаги 161 та тракторнинг берилиши натижасида хўжаликларнинг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланди. Санацияга тушган хўжаликлар ҳудудидаги қувур ва зовурлар, суғориш тизимини тозалаш бўйича ярим йиллик топшириқ муддатидан олдин бажарилди. Бу хўжаликларда меҳнат ресурсларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш натижасида ишсиз қолган деярли барча ишчилар иш билан таъминланди.

Шу билан бирга, таҳлиллардан маълум бўлишича, санацияга тушган хўжаликларда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ихтиёрий суғурталаш масаласида жиддий камчиликлар мавжуд. Бухоро, Сирдарё, Тошкент ва Наманган вилоятлари хўжаликларида боғ ва токзорларнинг ижара ҳақи асоссиз равишда пасайтирилган.

Шунингдек, комиссия Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 29 декабрдаги қарорига кўра белгиланган 52 та истиқболсиз қишлоқ хўжалик корхонасини фермер хўжаликларига айлантириш жараёнини кўриб чиқди. Бу жамоа хўжаликлари ўрнида танлов асосида 3663 та фермер хўжалиги ташкил этилди. Ҳар бир фермерга ўртача 32,2 гектар ер, тугатилаётган хўжаликнинг 1,8 миллион сўм фонди тўғри келмоқда.

Ташкил этилган фермер хўжаликлари самарадорлигини оширишга қаратилган инфратузилма шакллантирилмоқда. Жойларда 43 та кичик банк, ёқилғи-мойлаш материаллари ва минерал ўғитлар билан таъминловчи 37 та шохобча, 34 та муқобил машина-трактор парки, сувдан фойдаланувчилар уюшмаси тузилди. Комиссия "Пахтабанк", "Ўзнефтмаҳсулот" компанияси, "Ўзқишлоқхўжаликкимё" компанияси, "Ўзагромашсервис" уюшмаси, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги ва вилоятлар ҳокимликларига яқин истиқболга қаратилган топшириқда кўзда тутилган яна 9 та кичик банк, ёқилғи-мойлаш материаллари ва минерал ўғитлар билан таъминловчи 15 та шохобча, 18 та муқобил машина-трактор парки ташкил этишни қисқа муддатларда якунлашни топширди.

Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил биринчи ярим йиллиги якунларига бағишланган мажлисидаги нутқидан келиб чиқиб, қишлоқ хўжалиги корхоналарини фермер хўжаликлари асосида ташкил этиш, қишлоқ жойларида янги иш ўринлари яратиш, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши самарадорлигини рағбатлантириш, қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг тўлиқ қайта ишланишини таъминлаш алоҳида долзарблик касб этади. Бунинг учун етарли шарт-шароит борми, деган ҳақли савол қўйилди.

Шу муносабат билан қайд этилдики, Бухоро, Наманган, Сирдарё, Андижон ва қатор бошқа вилоятларда фермер хўжаликлари ғалла тайёрлаш режасини бажаришга муносиб ҳисса қўшди.

Айни пайтда кўпгина ташкил этилган фермер хўжаликлари корхоналар билан моддий-техника таъминоти бўйича шартномалар тузмаган. Бунинг оқибатида уларни минерал ўғитлар ва ёқилғи-мойлаш материаллари билан таъминлаш бевосита ширкат хўжаликлари томонидан амалга оширилмоқда, моддий ресурслар ширкатдан фермер хўжаликларига ноқонуний тарзда ўтмоқда. Кўрсатиб ўтилган камчиликларни бартараф этиш бўйича чора-тадбирларни белгилаш мақсадида комиссия томонидан ишчи гуруҳи ташкил этилди. У қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқарувчиларни моддий-техника ресурслари, биринчи навбатда, минерал ўғитлар ва ёқилғи-мойлаш материаллари билан таъминловчи корхоналар ҳамда фермер хўжаликлари ўртасидаги муносабатларни такомиллаштириш бўйича таклифларни ишлаб чиқиши лозим.

Мажлисда Қашқадарё ва Хоразм вилоятлари ҳудудий комиссиялари раҳбарлари, Гулистон, Зарбдор, Ромитан ва Косон туманлари ҳокимларининг ҳисоботи тингланди. Текширишлар кўрсатмоқдаки, бу ҳудудий комиссиялар ва ҳокимликлар санацияга тушган хўжаликларнинг иқтисодий ва ишлаб чиқариш фаолиятини ҳар томонлама изчил ўрганмаяпти, молиявий соғломлаштиришнинг ички имкониятларини топиш ва улардан самарали фойдаланишга қаратилган чора-тадбирлар амалга оширилмаяпти.

Гулистон тумани ҳокимлиги фаолиятида, айниқса, жиддий хатолар аниқланди. Бу ерда барча санацияга тушган хўжаликлар бизнес-режада кўзда тутилган миқдорда ғалла етиштиришни таъминлай олмади. Боғларнинг бир гектари учун ижара ҳақи бор-йўғи 33 минг сўм, токзорлар учун 43 минг сўм миқдорида белгиланган. Ваҳоланки, республика бўйича бу кўрсаткич ўртача 103-104 минг сўмни ташкил этади. 130 дан ортиқ фермер хўжалиги нефть маҳсулотлари ва минерал ўғитлар етказиб бериш бўйича шартнома тузмаган ва уларни ноқонуний йўл билан олмоқда. Туман давлатга дон топшириш режасини бажармади. Комиссия туман ҳокимлигининг санация хўжаликларини бошқариш ва фермер хўжаликлари ташкил этиш борасидаги ишларини қониқарсиз деб топди.

Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамасининг биринчи ярим йиллик якунларига бағишланган мажлисидаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалар асосида фермер хўжаликларини ривожлантиришнинг узоқ муддатли ҳудудий дастурларини ишлаб чиқиш муҳимлиги мажлисда алоҳида таъкидланди. 2001 йилнинг иккинчи ярмида қишлоқ хўжалик корхоналарини санациялашни самарали ўтказиш ва фермер хўжаликларини ривожлантириш бўйича аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

Комиссия мажлисида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчилари Т.Алимов, И.Жўрабеков, Бош вазир ўринбосари Т.Холтоев иштирок этди.

(ЎзА).

Якунлар ва вазифалар

НАМАНГАН

Вилоят фаоллари йиғилишининг иштирокчилари Вазирлар Маҳкамасида 2001 йилнинг биринчи ярми якунларига бағишлаб ўтказилган мажлис якунларидан келиб чиқадиган вазифаларни муҳокама қилдилар. Кун тартибидаги масала юзасидан маъруза қилган вилоят ҳокими Т. Жабборов иқтисодий ислоҳотларнинг боришини аниқ таҳлиллар билан баҳолаб берди.

Вилоят иқтисодиётининг асосий соҳаларидаги ўсишлар кишини қувонтиради. Биргина қишлоқ хўжалигида бу кўрсаткич 10,3 фоизни ташкил этгани соҳадаги ислоҳотлар жадаллашаётганидан дарак беради. Истеъмол бозорини тўлдиришдаги асосий бўғин — кичик ва ўрта бизнес субъектларининг фаолияти кенгаймоқда. Бугун уларнинг ялпи ички маҳсулот ишлаб чиқаришдаги улуши 35,4 фоиздан ошди. Лекин бу кўрсаткич бизни қониқтирмайди, деб таъкидлади вилоят ҳокими.

Йиғилишда, шунингдек, ишлаб чиқаришни маҳаллийлаштириш борасидаги ҳаракатларга амалий тус бериш, қишлоқ туманларида қўшимча меҳнат ўринлари ташкил этиш, хусусан, қайта ишлаш корхоналари барпо этишга эътиборни тубдан ўзгартириш зарурлиги таъкидланди.

Фаоллар йиғилишида Бош вазир ўринбосари, Давлат мулк қўмитаси раиси Ў. Исмоилов сўзга чиқди.

**Қудратилла НАЖМИДДИНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.**

ЖИЗЗАХ

Вилоят фаолларининг йиғилишида Президент Ислом Каримовнинг 2001 йилнинг биринчи ярим йиллиги якунларига бағишланган мажлисда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифалар муҳокама қилинди.

Вилоят ҳокими Ш.Мирзиёев ўз маърузасида ўтган ярим йил мобайнида вилоятни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш борасида муайян ишлар амалга оширилганини таъкидлади.

Ўтган олти ойда вилоят ялпи ички маҳсулот таркибида кичик ва ўрта бизнес улуши атиги 17,6 фоизни ташкил этгани бу муҳим соҳага алоқадор барча ташкилот ва корхоналар раҳбарлари ўз фаолиятларини танқидий-таҳлилий нуқтаи назардан қайта кўриб чиқишлари ва тегишли хулосалар чиқариши зарурлигини тақозо этади.

Йиғилишда Президент Ислом Каримовнинг "Жамиятда тадбиркорлик руҳини қарор топтириш — тараққиёт гарови" нутқида белгиланган вазифаларни амалга ошириш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгилаб олинди.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосари А.Исаев сўзга чиқди.

**Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.**

ТОШКЕНТ ШАҲРИ

Пойтахт фаолларининг шаҳарни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг 2001 йил биринчи ярми якунлари ҳамда Президент Ислом Каримовнинг Вазирлар Маҳкамаси мажлисида сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланган йиғилиши бўлди.

Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов бошқарган мазкур йиғилишда жорий йил биринчи ярмида пойтахтда макроиқтисодий барқарорликка эришилиб, иқтисодиётнинг барча соҳаларини ривожлантириш таъминлангани таъкидланди.

Йиғилишда кичик ва ўрта бизнесни, хусусий тадбиркорликни ривожлантириш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар имконият даражасида эмаслигига алоҳида эътибор қаратилди.

Саноат корхоналарида жаҳон андозаларига мос маҳсулот ишлаб чиқариш, экспорт қилиш, хорижий сармояларни кенгроқ жалб этиш борасидаги ишлар ҳам кўнгилдагидек эмас. Айниқса, Тошкент темир-бетон маҳсулотлари заводи, трактор ва чинни заводлари, "Ўзбекқоғози", "Иргидромаш", "Малика" ва "Машинасозлик корхонаси" ҳиссадорлик жамиятларида бу масалаларга жиддий эътибор қаратилмаётир.

Йиғилишда кўрилган масалалар юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Йиғилишда Бош вазир ўринбосари В.Отаев қатнашди.

(ЎзА).

Кейинги йилларда мамлакатимиз қишлоқ хўжалигининг барча соҳалари қатори сабзавотчиликда ҳам серҳосил, маҳаллий шароитга мос уруғлик навларини яратишга жиддий эътибор қаратилмоқда. Бу борада хорижий мамлакатларнинг шу соҳада фаолият кўрсатаётган компаниялари билан кенг ҳамкорлик қилиняпти.

САБЗАВОТНИНГ ИСТИҚБОЛЛИ НАВЛАРИ

Жумладан, "Ўзмевасабзавотузумсаноат-холдинг" компанияси билан Нидерландиянинг "Синжента-Сидс" уруғчилик фирмаси ўртасидаги шерикчилик яхши самара бераётир.

Мазкур ҳамкорлик доирасида бу йил Андижон, Наманган, Самарқанд ва Тошкент вилоятларидаги тўртта хўжаликнинг 20 гектарга яқин тажриба майдонида Нидерландиядан келтирилган помидор ва бошқа сабзавот уруғлари синов тариқасида экилди. Тошкент вилояти Қибрай туманидаги Т.Нормуҳамедов номли ширкат хўжалигида шу кунгача ҳар гектардан 40 тоннагача помидор йиғиштириб олинди. Мутахассисларнинг таъкидлашича, мавсум якунигача яна 45 тонна маҳсулот олиш мумкин. Бу кўрсаткич одатдагига қараганда тўрт ҳисса юқоридир.

Ўтган йилда ушбу хўжаликда гектаридан 30 тонна ҳосил олингани назарда тутилса, ушбу нав ғоят истиқболли экани аён бўлади. Хўжаликда хорижлик ҳамкорлар, олимлар, мутахассислар ва фермер хўжаликлари раҳбарлари иштирокида компания тизимидаги сабзавотчиликнинг бугунги аҳволи ва истиқболларига бағишлаб ўтказилган семинар-кенгашда шу ҳақда гап борди. Бу борада тўпланган тажриба умумлаштирилди, тавсиялар ишлаб чиқилди.

**Баҳор ХИДИРОВА,
ЎзА мухбири.**

Муаммо ечимини кутмоқда

ДЕПСИНИШ

«Оҳангаронлинпласт» акционерлик жамиятида энг янги технологик линиянинг бекор туриши давлатга қимматга тушмоқда

Бугун мазкур корхона цехларида ғалати бир сокинлик. Технологик линиялар ишламаяпти, ишчилар у ёқдан-бу ёққа беҳуда ивирсиб юришибди. "Ўзқурилишматериаллари" акционерлик компаниясининг йирик корхоналаридан бирида ишлаб чиқариш қувватлари атиги 10-15 фоиз ўзлаштирилган.

1995 йилда Германиядаги "Ермафа" фирмаси билан линолеум ишлаб чиқарадиган линияларни етказиб бериш бўйича шартнома имзоланаётган пайтда ҳеч ким хомашё масаласини ўйлаб кўрмаганлигини таассуф билан қайд этиш мумкин. Мана сизга оқибат: давлат кафолати остида сотиб олинган компьютерлар билан жиҳозланган мукаммал ускунадан бугунги кунда онда-сонда фойдаланилаяпти. Сабаби — умумий технологик хомашё миқдорининг 84 фоизини ташкил қиладиган иккита асосий компонент — поливинилхлорид смоласи ва диоктилфтолат пластификатори етишмайди. Уларни Россиядан сотиб олиш учун яна каттагина валюта талаб қилинади.

Ачинарлиси, "Оҳангаронлинпласт" акционерлик жамияти 1998 йилда олинган бир неча миллион доллар кредитни ҳамон узолгани йўқ. Ўшанда "Ўзқурилишматериаллари" акционерлик компанияси идорасида ҳамма хотиржам эди, асосий умид доллар тушумига қаратилганди.

Хўш, вазиятдан чиқишнинг йўли борми? Бор, лекин муаммонинг ечими учун вақт керак. Мамлакатимизнинг ўз имкониятлари ҳисобига поливинилхлорид смоласи ишлаб чиқариш учун ҳаракатлар анча кеч бошланди, бу хомашёга нафақат линолеум ишлаб чиқаришда, балки бошқа қурилиш маҳсулотлари тайёрлашда ҳам эҳтиёж катта. Ҳозир ана шундай қувватларни яратиш режалари тузилаяпти.

Чунончи, мамлакатимизда шундай зарур хомашё ишлаб чиқаришга ҳисса қўшишга қодир илмий база яратилган. Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг ушбу йўналишларга ихтисослашган институтлари линолеум ишлаб чиқаришда керак бўладиган беш компонентли маҳаллий хомашё тайёрлаш усулини ихтиро қилишди. Эндиликда хлорпарафинни ферпласт моддаси эгаллайди — бу Фарғона нефтни қайта ишлаш заводидан олинади, кальций стеарати ёғ-мой саноати чиқиндиси, А-2 модификатори эса озиқ-овқат корхоналарида чиқинди маҳсулот саналади. Аммо "Оҳангаронлинпласт"нинг узлуксиз ишлаши учун буларнинг ўзи кифоя эмас. Шу маънода, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримовнинг олти ойлик якунларига бағишланган мажлисда поливинилхлорид (ПВХ) плёнкаси чиқаришдаги аҳволни қаттиқ танқид қилганларини эсга олиш жоиз. Юртбошимиз маҳаллий бутловчи қисмлардан фойдаланиш ҳисобига ишлаб чиқаришни локализациялаш зарурлигини таъкиллади.

Албатта, бу ўринда олимлар, саноат мутахассисларининг куч-ғайратини бирлаштириш зарур. Худди шу "Оҳангаронлинпласт" корхонаси нафақат ички бозорни таъминлаш, балки чет мамлакатларга қурилиш материаллари экспорт қилиш борасида катта салоҳиятга эгадир. Зеро, Германиядан келтирилган линия линолеум ишлаб чиқариш билан чекланиб қолмай, ҳатто фуқаролик ва саноат объектларини қуриш ва таъмирлашда, кўприклар, метро, туннел, сунъий сув ҳавзаси, нефть-газ қувурларини улашда кенг қўлланиладиган пишиқ-пухта, зангламайдиган юқори сифатли материаллар тайёрлашга ҳам имкон беради.

Умумий ва ноорганик кимё институтининг таниқли олимларидан бири, техника фанлари доктори Восит Набиевич Ҳамидовнинг қуйидаги фикрлари эътиборга сазовордир:

— Кейинги йилларда олимларимиз амалиётчилар билан биргаликда республика учун зарур бўлган кимёвий компонентлар чиқаришни йўлга қўйиш имконини берадиган бир қанча ишланмаларни амалга оширишди. Бу борада Шўртан газ-кимё мажмуаси, Навоий кимё комбинатида кўп ишлар бажарилди. Шўртанда саноатимиз учун ўта зарур қуйи ва юқори босимли полиэтилен олиш имкони бор. ПВХ плёнкасига келсак, бу ҳам ечиладиган муаммо. Лекин кимёвий корхоналар базасида илмий изланишлар ўтказиш учун бироз вақт керак бўлади. Бунинг учун тажриба ва билим етарли.

(Давоми 2-бетда).

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ. КЕЙИН-ЧИ?

Турфа гуллар очилган ҳовлига киришимиз биланоқ, майдонни эгаллаган буғдой уюмига кўзимиз тушди.

— Аввал режани бажардик, ортганини кўриб турганингиздай, уйга туширдик, — деди Муҳаммадраҳим. Кейин чуваккина юзларига табассум қўниб ҳазиллашди. — Бизга текканди шу бўлди.

— Уч-тўрт тонна бордир?

— Салкам беш тонна.

— Унда қолганлар ботмонлаб олибди-да?..

— Ишлаган кам бўлмайдиган замон келди. Меҳнат қилибдими, қандини урсин! Илгари ижарачи бўладими, раҳбарми — унинг баҳоси йиллик режани бажаришга қараб ўлчанарди. Энди уларнинг салоҳияти хўжалик омборига, деҳқоннинг бардонига тўкиладиган донга қараб белгиланмоқда.

Муҳаммадраҳим Аламатов вилоятдаги 1691 фермернинг биттаси. Андижон қишлоқ хўжалик институтини битирган бу йигит Марҳамат туманидаги Қорабоев номли ширкат хўжалигидан ўн гектар ер олди. Ярмида пахта, қолган қисмида ғалла етиштириш юзасидан хўжалик билан шартнома тузди. Ана шу муҳим ҳужжатни у ўз шаъни, орияти, эл-юрт олдидаги лафзининг қонуний кафолати, деб билди. Шу боис шартномада кўрсатилган шартларнинг сўзсиз бажарилиши учун курашди. Қўл остидагиларни ҳам шунга даъват қилди. Самараси дейсизми? Чакки бўлгани йўқ. Ишонч оқланди. Одамларнинг қўли пул кўрди, омбори эса донга тўлди.

Маълумки, шартнома барча ўзаро муносабатларнинг ҳуқуқий негизини ташкил этади. Бу бозор иқтисодиётининг, бугунги куннинг талабидир. Андижонлик деҳқонлар шартномавий муносабатга киришишдан аввал бу шартнома ўзи учун фойда ёки зарар келтириши, унинг шартларию талаблари бозор талабларига мос келиш-келмаслиги хусусида обдон ўйлаб кўради, таҳлил қилади ва етти ўлчаб бир кесади. Шуни алоҳида таъкидлаш ўринлики, истиқлол йилларида деҳқонларнинг ерга, мулкка муносабати, эгалик ҳисси ўзгарди, ҳуқуқий билими ортди. Бугун биронта қишлоқ мулкдори йўқки, хўжалик ёки қайта ишловчи корхона билан шартнома тузмаган бўлсин. Режага кўра, жорий йилда фермерлар 37 минг 485 тонна пахта, 29966 тонна буғдой, 2195 тонна сабзавот, 657 тонна мева, 331 тонна узум, 108 тонна картошка, 408 тонна гўшт, 1838 тонна сут тайёрлашлари керак. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун астойдил ҳаракат қилаётирлар.

Президентимиз Қашқадарё вилоятида бўлганларида барчанинг эътиборини яна бир бор Андижон ғаллачилик мактабига қаратганлари бежиз эмас. Ҳа, бу ерда ҳар бир деҳқон аниқ ҳисоб-китоб билан иш юритади.

Ҳар йилгидек, бу йил ҳам андижонлик ғаллакорлар қўлга киритган муваффақиятлар бутун мамлакатни қувонтирмоқда. 27 июн куни дон сотиш йиллик шартномавий режаси уддаланди. Жойлардаги қабул шохобчаларига 241.500 тонна, жумладан, 151 минг тонна уруғлик ғалла етказиб берилди. Вилоят бўйича ўртача ҳосилдорлик 75 центнерни ташкил этди. Ялпи даромад 19 миллиард 69 миллион сўмга етди. Давлат буюртмасининг муваффақиятли адо этилишига 14 та туман, 194 та ширкат хўжалиги, 1691 та фермер хўжалиги, 10.372 нафар пудратчи ўзининг муносиб ҳиссасини қўшди.

Асака туманидаги «Навбаҳор» ширкат хўжалигининг Адҳамжон Қодиров бошлиқ пудратчилари ҳосилдорликни «Крошка» нави ҳисобига 110 центнерга етказдилар. Шаҳрихон туманидаги Саримсоқов номли, Балиқчи туманидаги Х. Эргашева номли, Избосган туманидаги «Урганжи», Асака туманидаги «Янги ҳаёт», Жалолқудуқ туманидаги «Қатортол» ширкат хўжаликларининг ғаллакорлари 80 центнердан 90 центнергача ҳосил олдилар. Асака, Шаҳрихон, Балиқчи, Марҳамат туманларида ҳам ҳосилдорлик 80 центнердан юқори бўлдики, бу натижалар билан андижонликлар ҳар қанча фахрланса арзийди.

Кейинги йилларда, айниқса, қишлоқ мулкдорлари билан таъминотчилар ўртасида юзага келган муаммоларнинг жойида ҳал этилаётганлиги эътиборга моликдир. Чунончи, машина-трактор парки билан техника хизмати кўрсатиш, «Ўзқишлоқкимё» вилоят уюшмаси билан минерал ўғитлар, вилоят нефть маҳсулотлари унитар корхонаси билан ёнилғи-мойлаш ашёлари таъминоти борасида икки томонлама шартномалар тузиш қатъи йўлга қўйилди. Оқибатда дала ишларини ташкил этиш, ҳосилни йиғиштириб олиш ҳамда кузги-қишки тадбирларни бажаришда содир бўладиган узилишлар барҳам топди.

Қишлоқ мулкдорларининг салоҳиятини янада ошириш мақсадида мамлакатда биринчи бўлиб кооператив бирлашмалар тузишга киришилди. Янги тизимни ташкил этишдан мақсад техника-сервис ва таъминот хизматини янада яхшилаш, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни сотишни такомиллаштиришдан иборатдир. Бу борада Улуғнор туманида дастлабки қадамлар ташланди. Бир қатор кооперативлар маблағларини жамлаш эвазига энг замонавий тракторлар ва бошқа техника воситалари сотиб олишга киришдилар. Ўтган йили Россиядаги саноат марказларига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етказиб бериш бўйича 20 миллион АҚШ доллари миқдорида шартнома имзоланганди. Шартномага кўра, 43 миллион 121 минг сўмлик 1300 дона техника воситалари келтирилиб, улар қишлоқ мулкдорлари ихтиёрига топширилди.

Ютуқлар ўзимизники, камчиликлар-чи? Айрим тайёрлов ташкилотлари томонидан маҳсулот етиштирувчиларнинг манфаатлари поймол этилаётганлиги ҳолатлари ҳам, афсуски, учраб турибди. Бу қонун бузилишларига олиб келаётир. Таҳлиллар ва мутахассисларнинг хулосалари шундан далолат бермоқдаки, шартнома шартларининг бажарилмай

Тажриба таққос таҳлил

қолишининг асосий сабаби томонларнинг ана шу ҳуқуқий ҳужжатга эътиборсизлик билан қарашлари, шартнома интизомига риоя қилишда маҳсулот етказиб берувчи ва тайёрловчининг ўзаро ички назорат механизми ишламаётганлигидир. Шартнома тузиш пайтида унга масъулият билан ёндошмаслик, уни номигагина тузиш, асосий шарт ва мажбуриятларни ҳисоб-китоб қилмасдан имзолаш ана шундай дилхираликларга, асаб бузилишларига олиб келмоқда. Шаҳрихон туманидаги «Дилшод-1» фермер хўжалиги Амир Темур номли жамоа хўжалигига қарийб 30 тонна пахта етказиб берган бўлсада, маҳсулот ҳақини узоқ муддат ололмай келганини қандай изоҳлаш мумкин?

Ёки Жалолқудуқ туманидаги Охунбобоев макка саралаш корхонасини олиб кўрайлик. Мазкур ташкилот Марҳамат туманидаги «Турдиқулов» фермер хўжалиги етказиб берган 8 тонна маккажўхори дони ҳақини узоқ муддат тўламасдан келган.

Вилоят хўжалик судининг ҳал қилув қарорлари билан ҳар иккала фермернинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Топширилган маҳсулот қиймати ва шартнома шартларида белгиланган пенялар, иқтисодий зарарлар ундириб берилди. Шу ўринда ҳақли савол туғилади: шартномани тузишга тузиб, уни бажармасликдан мақсад нима? Корхона ёки ташкилотни обрўсизлантиришми? Маҳсулот етказиб берувчининг ишончига дарз етказишми?

Шартноманинг бажарилиши ҳар икки томоннинг манфаатлари рўёбга чиқиши, ташкилотларнинг гуллаб-яшнашига хизмат қилувчи пойдевордир. Шартнома — томонларнинг юзи-кўзи, шаъни, обрўйи. Шартнома интизоми адолат мезонидир. Адолат эса масъулиятсизлик, бепарволик, лоқайдликни кечирмайди.

Одилжон ШОДМОНАЛИЕВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

ДЕПСИНИШ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Албатта, "Оҳангаронлинпласт"ни маҳаллий хомашёга ўтказиш керак ва зарур. Ана ўшандагина ушбу ишлаб чиқариш тўла қувватга эришади, жаҳон бозорига рақобатбардош маҳсулот етказади.

Ана шу корхона, юқорида айтилганидек, ҳозирги пайтда мураккаб молиявий ҳолатни бошдан кечирмоқда, валюта кредитларини узиш муддатлари барбод бўлаяпти. Бир идора раҳбарларининг калтабинлиги бутун бир муаммолар силсиласида узилишга олиб келишига яққол мисол бу. Ишлаб чиқаришни маҳаллий хомашё билан таъминлаш масалалари ўз вақтида ўйланмаганлиги учун шундай танг вазият рўй бермоқда.

Ҳозирги кунда "Ўзқурилишматериаллари" акционерлик компанияси, "Оҳангаронлинпласт" акционерлик жамияти раҳбарлари боши берк кўчадан чиқишнинг бирор йўлини топишга ҳаракат қилишаяпти. Лекин яхши ниятда бошланган ишни шу даражада чалкаш вазиятга солиш керакмиди? Бир жойда уч йил депсиниш давлатга жуда қимматга тушаяпти. Янги саноат корхоналарини ишга туширишга, кичик ва ўрта тадбиркорликни ривожлантириш учун асқотиши мумкин бўлган маблағлар амалда ҳаракатсиз турибди.

Минг афсуски, бундай узоқни кўзламай қилинган ишлар кам эмас. Худди шунинг учун иқтисодий ислоҳотлар ҳамиша ҳам кўзланган натижаларни бермаяпти. Охиригача пухта ўйланмаган лойиҳалар, чет элдан келтириладиган хомашё ва бутловчи қисмларга ишониш ўзини оқламаяпти. Ишлаб чиқаришни тўласинча маҳаллий хомашё ҳисобига йўлга қўйиш — энг ишончли йўлдир.

Абдувоҳид ҲОТАМОВ,
«Народное слово» мухбири.

Тадбиркорликка — кенг йўл!

Хўжалик – шахсий, манфаат – умумий

Поп туманидаги «Шахбоз» фермер хўжалигига Бургутали Йўлдошев «Мустақил» фермер хўжалигига эса Рашидхон Қўчқоров раҳбар. Бугунги кунда Рашидхон фермасида қорамоллар сони 100 бошга, қўй-эчкилар 300 бошга етган. Жорий йилда, шунингдек, хўжалик аъзолари 70 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 38 центнердан дон ҳам етиштиришди. Соф фойда 10 миллион сўмни ташкил этди. Айни кунларда эса 10 гектар майдонда маккажўхори гуркураб ўсмоқда.

«Мустақил» фермер хўжалигида эса 48 киши меҳнат қилмоқда. Меҳнат аҳли адир ерлар шароитида ҳар гектар майдондан 31 центнердан ғалла саранжомлаб, 7 миллион сўм соф фойда олдилар.

СУРАТДА: фермерлар Бургутали Йўлдошев ва Рашидхон Қўчқоров.

Турғунбек МАҲКАМОВ, олган сурат.

Шахсий фикр

ҚАНОТ ЖУФТ БЎЛГАНИ МАЪҚУЛ

Мамлакатимизда фермерлик ҳаракати тобора кенг қулоч ёймоқда. Давлатга сотилаётган пахта, ғалла, сабзавот ва полиз маҳсулотларининг асосий қисми айнан фермерлар меҳнати билан яратилмоқда. Айниқса, чорвадор фермерларнинг меҳнати таҳсинга лойиқдир. Улар гўшт ва сут етиштиришда энг замонавий технологиялардан дадил фойдаланишмоқда.

Менинг 20 гектар ерим бор. Бир неча йилдан буён пахтадан ўртача 35-37 центнер, ғалладан эса 45 центнергача ҳосил етиштираяпмиз.

Маълумки, энди иш бошлаган фермер хўжаликларининг аксариятида техника етишмайди. Ёнилғи-мойлаш материаллари олишда, банк билан муомала қилишда, ёғ-экстракция заводларидан топширилган маҳсулотнинг қайта ишланган қисмини харид қилишда талай муаммоларга дуч келинади.

Хўш, ана шу тажрибасиз фермерларга ким ёрдам қўлини чўзиши керак? Албатта, биринчи галда туман деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси. Афсуски, ҳозирча улар йиғилиш ўтказиш, аъзолик бадали йиғиш, енгил-елпи маслаҳатлар беришдан нарига ўтишмаяпти. Аслида бу уюшма раҳбарлари ҳар бир фермернинг муаммоларидан хабардор бўлиши, қийин вазиятлар юзага келганда, амалий кўмак беришлари шарт.

Деҳқон ерни экишга қандай тайёрлашни, қачон уруғ экишни, қай пайтда сув тарашу ҳосилни йиғиштириб олишни яхши билади. Унга ўғит олишда, маҳсулот айирбошлашда, молиявий ҳисоб-китоблар чоғида, техника ва ёнилғи таъминотида ёрдам зарур. Бу ҳол ҳам вақтинчалик. Яна 2-3 йилдан кейин бирон-бир фермер нонини туя қилиб берадиганларнинг йўлидан юрмайди. Унда тажриба, кўникма ҳосил бўлади.

Одатда деҳқон ва фермер хўжаликлари уюшмаси мутасаддилигига ё амалдан тушган, ёки амалга минишга чоғланаётган кишиларни қўйишади. Бундай кишилар кўпинча раҳбарларнинг оғзини пойлаб туради. Қолаверса, улар майда-чуйда топшириқларни бажариш билан банд бўлиб қолишади.

Уюшма раҳбарлигига деҳқончиликни, унинг муаммоларини яхши биладиган, ўз гапини ҳар қандай идорада ўтказа оладиган, ҳуқуқий масалаларда саводхон, фермернинг ҳар қандай ҳақли талабларига қулоқ соладиган тажрибали кишилар тайинланса яхши бўларди.

Ҳар бир фермернинг яқин кўмакчиси, маслаҳатдошига айланган уюшма раҳбаригина бугунги даврда аниқ фойда келтириши мумкин. Акс ҳолда, у номигагина ишлаб, номигагина фаолият юритувчи шахсдан нарига ўтолмайди. Ваҳоланки, Президентимиз Вазирлар Маҳкамасининг йиғилишидаги нутқида таъкидлаганидек, деҳқон ва фермер хўжаликлари фаолиятининг самарадорлигини ошириш орқали янги-янги иш жойлари ташкил этиш керак. Бугуннинг талаби шу.

Келдибек УСМОНОВ,
Боёвут туманидаги «Тараққиёт» ширкат хўжалиги фермери.

«Санам» хорижга йўл олди

Қарши шаҳридаги «Санам» очиқ ҳиссадорлик жамиятида асосан катталар ва болалар учун кўйлак тикилар эди. Сўнгги йилларда «Санам» чеварларининг ташаббускорлиги, изланувчанлиги боис корхонада ижобий ўзгаришлар қилинди. Эндиликда бу ерда тайёрланаётган куртка, кўйлак, спорт кийимлари ва махсус коржомалар «Санам»ни нафақат республикамизда, балки хорижда ҳам машҳур қилмоқда.

Яқинда Россиянинг Москва ва Иваново шаҳарларида «Санам» маҳсулотларининг доимий кўргазмаси — «Савдо уйи» ташкил этилди. «Санам» тикувчилари Москва шаҳридаги «Автолайн» компаниясидан катта ҳажмда буюртма олди.

СУРАТЛАРДА: «Санам» цехларида иш қизғин; тажрибали тикувчи Анвара Самадова.

Нилуфар ДАДАМУРАТОВА.
Шомурод ШАРОПОВ (ЎзА) олган суратлар.

ЎЗБЕК автомобиллари Европага чиқди

Бор йўғи беш йил аввал — 1996 йилнинг июлида Асака шаҳридаги «ЎзДЭУавто» заводида биринчи ўзбек автомашинаси ишлаб чиқила бошланди. Бу билан эса мамлакатимизда автомобилсозлик саноатини ривожлантириш борасида илк қадам қўйилган эди. Бугунги кунда «Дамас» микроавтобуслари, «Нексия» ва «Тико» енгил машиналарини узоқ ўлкаларнинг кўчаларида ҳам учратиш мумкин.

Шуниси қувонарлики, ўзининг сифати ва бежирим кўриниши билан жаҳон андозаларидан қолишмайдиган Ўзбекистонда чиқарилган автомобиллар, чет эллик автомобилсозлик соҳаси мутахассислари томонидан тан олиниб, юқори баҳоларга сазовор бўлмоқда. Ўзбек автомобилларини жаҳон бозорига экспорт қилишга қизиқиш билдираётган чет эл компанияларининг сони ортиб бормоқда.

Ўзбекистоннинг бу соҳадаги янги ҳамкорларидан бири — британиялик «МЕКС Коммодитис» компанияси ҳозирги кунда «ЎзДЭУавто» билан ҳамкорликда ўзбек автомобилларини Европа, хусусан Буюк Британия Қироллиги давлатларига экспорт қилиш лойиҳаси устида иш олиб бормоқда.

Ўзбекистоннинг автомбилсозлик саноати учун ушбу узоқ муддатли лойиҳа Европа бозорини ўзлаштиришда илк «қалдирғоч» бўлди десак, муболаға эмас. Ушбу лойиҳани уч босқичда амалга ошириш режалаштирилмоқда.

«МЕКС Коммодитис» компанияси аввалига ривожланаётган мамлакатлар, кейинчалик эса юқори стандартлар қўлланадиган давлатларга, яъни Европа ва Америка мамлакатларига экспорт қилишни мўлжалламоқда. Бу мақсадга эришиш учун экология ва хавфсизлик бўйича Европа стандартларига тўла жавоб берадиган «яшил двигател»ли машиналарни яратишга буюртма бериш кўзда тутилган. Компания Ўзбекистонда ўнг томон бошқарувли автомобилларни ишлаб чиқариш ва уларни экспорт қилишни ҳам режалаштирмоқда.

Айни шу кунларда Британиянинг Саутгемптон шаҳридаги «Авто Терминал» тест марказида Ўзбекистоннинг «Дамас», «Нексия» ва «Тико» автомобиллари Европа Иттифоқи стандартларига мувофиқлигини аниқлаш учун синовдан ўтказилмоқда.

Британиялик мутахассисларнинг фикрича, ўзбек автомобиллари ўзининг дизайни ҳамда ёқилғини тежаб ишлатадиган двигателлари билан ажралиб туради.

— «ЎзДЭУавто» қўшма корхонасининг маҳсулоти жаҳон автомобил бозорида катта истиқболларга эга, — деди «МЕКС Коммодитис» компанияси бошқаруви раиси Тони Вестбрук. — Автомобиллар ўзининг ҳар томонлама сифати билан бозорда бемалол рақобатлаша олади ва биз бундан ғоят мамнунмиз. Келаси йили компаниямиз 6 мингга яқин автомобил сотиб олишни кўзда тутмоқда, 2003 йилга келиб эса импорт ҳажмини 30 мингтага етказиш мўлжалланмоқда.

Мардонқул ЁҚУБОВ,
«Жаҳон» АА.
Лондон.

Янги замон кишилари

ХОЛМАТОВНИНГ ҲАВОСИ

Кабинетга кириб боришим билан раиснинг ҳузурида ўтирган одам ўрнидан турди. Эшикдан чиқаётиб яна раисга ўгирилди ва ундан.

— Бизга нима топшириқлар бор, — деб сўради.

Бу сўровга жавобан раис кулиб юборди.

— Менга дежурний гап қилмасангиз. Топшириғим — шу, — деди. Сўнг ўша ҳожатбарор меҳмонни яна бир пас стулга ўтиришга даъват қилди ва гап бошлади.

— Мен бировга топшириқ ҳам қилмайман, илтимос ҳам. Топшириқ айтгим келса — ўзимга қарата айтаман. Масалан, оғриб турган жағ тишимга, ухламоғим керак, биродар, бас қил энди инжиқлигингни деб буюраман-тишим бўйсунади-қўяди буйруғимга. Оғришдан таққа тўхтайди.

— Йўғ-е, — дейди меҳмон, бунча зўр одам бўлмасангиз сиз дегандай ҳайрат билан оғзи очилиб раисга боқади. — Биринчи кўришим...

— Болалигимда бўшроқ эдим, — деб меҳмоннинг гапини оғзидан олади раис. — Ёнимдан биров мотоцикл миниб ўтадими, велосипед-ми, унга қараб оғзим очилиб қолаверар эди.

Раиснинг бу гапини эшитиб меҳмоннинг бўшашиб турган лаблари қимтингандай бўлади.

— Биттаси ўшанда менга қаттиқ топшириқ қилган, — дейди раис гапнинг гапга улашиб кетаётганидан завқи тошиб. — Оғзим очилиб турган пайтда устимдаги янги майкани ечиб олиб, ана энди шу билан мотоциклимнинг гардларини артиб қўясан, деган. Ана шунда томоғимга аламга ўхшаш аччиқ бир нарса тиқилди. Майкамни унинг қўлидан шартта тортиб олдим. Даладан орқалаб ўт ташидим-да, қўрамиздаги молни семиртириб сотиб, пулига мотоцикл сотиб олдим. Мотоциклимни ҳо-ов, менга топшириқ берган одамнинг олдидан айлантириб-айлантириб миниб ўтдим. Бу ортиқча қилиғимга ўша одам ғайирлик кўрсатмади. Аксинча, ғайратинг, ғужуринг бор экан, Пардақул. Камроқ катайса қилу, кўпроқ китоб ўқи, одам бўласан, деди. Лекин кўз бир очилиши билан одам ҳамма нарсани кўрадиган бўлиб қолмас экан. Бир кун келиб катта шаҳарда коммунал хўжалик бошқармаси бошлиғи бўлиб қолдим. Кўзлари кўм-кўк бир каттакон, Шўро даври эди ўша йиллари, менга топшириқ қилди. Меҳмонхона ҳақини (у бир йиллар люкс номерда яшади) тўлаб қўй. Ҳовлимизда қурдирганимиз тош ҳовузнинг пулини ҳам деди. Бир малол келди, сен-сенлаб айтилган бу топшириқ менга. Э бор, дедим. Бу гапни катта мажлиснинг минбарига тақ этказиб олиб чиқиб қўйдим-ку....

— Қўлларингизга ҳам топшириқ қила оласизми? Қўлингизга, шеър ёз, достон ёз десангиз, ёзиб ташласа керагов, — дейди меҳмон яна жим ўтирмай.

Меҳмоннинг соддалиги раисга ғалати кўринади. Қўл билан шеър ёзиб бўлмаса керакдир, дейди. Менинг шеърим ҳам, достоним ҳам шу корхона. Бу достонни мен саксон беш кишилик жамоам билан ҳузур-ҳаловатлардан кечиб, кимларгадир ёмон кўриниб яратганман, дейди.

* * *

Раис деганимиз — Парда Холматов. Менинг корхонам дегани — «Термизнон» ҳиссадорлик жамияти. Ёши қирқ бешу вазни юз ўн беш килограмм бўлса-да, бир қўзғалишининг кучи билан осмонга ўн марта сакраб оладиганларнинг хилидан.

Лаборатория мудиридан Холматов ишлаб чиқараётган маҳсулотларининг турлари ҳақидаги рўйхатни сўрайди. Шу орада шеригим — бир кичик ташкилотнинг раҳбари, стол устида турган қоғозларни кўздан кечиради: сертификатлар, ёрлиқлар, рухсатномалар...

— Нимаси қизиқ бу қоғозларнинг? — деб сўрайман шеригимдан.

— Қат-қат турган бу сертификати тушмагурларнинг ҳар бири учун Парда Холматов шу сумбати билан неча идораларнинг ҳовлисини, неча амалдорларнинг эшигини супиргандир эҳтимол. Қойил сабру матонатингизга, — дейди шеригим қошларини чимириб. — Бир сертификат оламан деб менинг сочларим оқариб кетди-ку.

Бу гап менга «Термизнон»нинг 2000 йилдаги ишлари битилган ҳисоботдан айрим сатрларни эслатади. Жамиятда қўл кучи эллик фоиз қисқаргани ҳолда 25 та янги иш ўринлари яратилган. Ишлаб чиқаришни кенгайтирмоқ ва маҳсулот сифатини оширмоқ учун 464 минг АҚШ доллари миқдорида хориж сармояси ўзлаштирилган. Бугунги кунда Италиянинг машиналари ишлаб турибди. 35 хилдаги маҳсулот ишлаб чиқариляпти. Байрам кунлари маҳсулот турлари юзтага етказилади. Бу йил маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажмини бир ярим бараварга оширмоқчилар.

— Манавига қаранг, — дейди Холматов чиройли идишда қадоқланган макаронга ишора қилиб. — Бизга турдош корхоналарда шу молнинг килоси 450 сўм. Бизда бўлса — 400 сўм. Йодли кулчаларимизни, пиёзли нонларимизни ҳам таннарх қийматида сотамиз. Бу билан даромадларимиз баракасига барака қўшилаётгандай. Ишчиларимизнинг ўртача ойлик маоши йигирма минг сўм. Ишонмасангиз, ана, ўзлари. Сўранг.

* * *

Шаҳримиз серқуёш деб мақтанганлари билан термизликлар ҳаво ҳарорати 45-50 даражага етганда соя-салқинни яхши кўриб қоладилар. Чори Жумаев деган ишчи билан нон пишириш цехида суҳбатлашиб қолдик. Цехдаги ҳаво ҳарорати 55-60 даража атрофида. Лекин Чорининг пешонасида бир томчи ҳам терни кўрмадик.

—Биласизми, корхонамизда атмосфера... ҳаво енгил. Қовоғини уюб юргани билан Холматовнинг ҳавоси енгил терламасдан, койинмасдан ишлашимиз — шундан,— дейди у. — Холматовми? Қаттиққўл. Кулибгина гапиради. Лекин эсдан чиқмайдиган қилиб гапиради. Ўзининг фойдасини эмас, бизнинг фойдамизни кўзлаб гапиради. Бизда тарафкашлик, тортишув, бир бирини ёзиш-чизиш йўқ. Бир тонна хамирга атиги бир литр сувни зиёда солиб қўйсак, шуниям раис сезиб қолади. Хатомизнинг олдини олади. Бир вақтлар ўқиганман Рокфеллер деган сармоядорнинг иш усулларини. Холматов нақ ўшанинг ўзгинаси. Рокфеллердан ҳам зиёда. Чунки — қўли очиқ. Ана, бир автобус одам яқинда Тошкентга бориб Юлдузхоннинг концертини томоша қилиб қайтдик. Корхонанинг ҳисобидан. Оналар ва болалар йили деб оналарга етти соатлик иш куни жорий қилинди. Иш ҳақи тўлиқ сақланган холда. Бирoнтамизнинг бошимиз ёстиққа етдими, раиснинг тинчи йўқолади. Бир оёғи шифохонада бўлиб қолади. Корхона ҳисобидан даволаттиради. Бошимизни бириктириб, дастурхонимизни тўлдириб турганидан кейин ишлайсан -да ўз корхонангга жонингни садқа қилиб...

* * *

Ун омборининг саришталигини, бир мисқол ун ерга тўкилмаганини кўриб, шеригим қойил дегандай, лабини тишлади. Ва ун технологиясидан унча-мунча хабардор эканми, «Унни завод неча фоиз намлик билан сизларга беряпти?», деб сўраб қолди.

— Заводдагиларнинг саводлари ошиб кетган, — деди Холматов маъноли кулиб. — Анқайиб турсанг, оғзинг очилиб қолса, улар намликни камайтириброқ ёзиб беришади.

— Масалан...

— Масалан-пасалани йўқ. Шерикнинг сирини очиш мардлик саналмайди. Бор-ку, ўзингта пухта бўлу қўшнингни ўғри тутма, деган мақол.

— Айтайлик, фоизи аслида юқорироқ бўлган уннинг намлигини завод пасайтириброқ ёзиб берса...

— Йўғ, йўғ... Жамиятимизнинг ҳисобидан ё фойдасидан бошқа бировнинг текин манфаат ундиришини кўриб туриб кўрмасликка олсам, нонимизга — ҳалолликка зид нарса аралашса... Уф... Донишмандларга ўхшаб гапира бошласам, терга тушиб кетаверaман. Э, Баротов, Неъматбой, — деб у гап мавзуидан ўзини олиб чиқиш учунми, ходимларини чорлади. Уларга у-бу нарсаларни тайинлаган бўлди ва не ажабки, ўзига малол келиб турган ҳалиги мавзудан тағин ўзи гап очиб қолди:

— Заводдан, денг, яқинда жарима ундириб олдик. Мўмайгина. Шундай. Кўзимиз очиқ экан, кўзимизга чўп суқмоқчи бўлганларга оғзимизни очиб қараб тураверсак. — Гап бўптими шуям. Майда-чуйда фалсафаларни четга суриб қўйиб шундай ишламоқ лозимки, шиддатимиз эллик-юз йил нарилардан ҳам кўриниб турадиган бўлсин...

Шу гапдан кейин унинг кайфиятини, кўз қарашларию ҳаяжонларини кузатмоқчи эдим. Бўлмади. Телефон жиринглаб қолди. Хорижлик сармоядорлардан бири билан иш юзасидан шошилмай бир талай нарсаларни гаплаша бошлади...

Олимжон УСАНОВ,
«Халқ сўзи» мухбири.

Истиқлол берган имкон

Сўм пластик карточкаси

ҳамёндаги пул деганидир

Самарқанд темир йўл вокзалининг кутиш залида икки йигит суҳбатлашарди.

— Банкомат деганини тушунасанми? — сўради бири.

— Йўқ, нимайди? — саволга савол билан жавоб берди иккинчиси.

— Унда юр, бир ажойиботни кўрсатай, қойил қолмай иложинг йўқ, — шундай дея у зал тўридаги бир аппарат ёнига келиб, чўнтагидан кўк рангли карточка чиқарди-да, аппаратнинг махсус бўлмасига солди. Кейин унинг тугмаларини бирбир босган эди, бир даста пул тушди.

— Банкомат дегани шу. Манави эса сўм пластик карточкаси. Биласанми, ҳозир мен ойлик маошимнинг бир қисминигина олдим. Қолганини, хоҳласам, Тошкентдаги банкоматдан олишим мумкин.

Гап, сезган бўлсангиз, Миллий банк томонидан жорий этилган сўм пластик карточкалари ҳақида кетмоқда. У ҳозирданоқ аҳоли учун мислсиз қулайлик яратди. Мижоз ҳисобварағи қаерда очилганидан қатъи назар, у орқали барча банк муассасалари, корхоналар, супермаркетлар ва бошқа жамоат жойларида ўрнатилган банкоматлар тармоғидан нақд пул олиш имкониятига эга. Сўм пластик карточкасининг яна бир афзаллиги шуки, унинг эгасига банк томонидан йилига 36 фоиз даромад тўланадиган омонат очилади. Агар пул ҳисобварақда тураверса, ҳар ойда унга фоиз қўшилиб, йиллик даромад 42,6 фоизни ташкил этади. Муҳими, сўм пластик карточкасидан унинг соҳибидан бошқа ҳеч ким фойдалана олмайди. Мабодо мижоз уни йўқотиб қўйса, зарари йўқ: янгиси берилади. Банкдаги маблағ эса сақланаверади.

Шунингдек, терминал хизматининг йўлга қўйилгани ҳам кўнгилдагидек иш бўлди. Ана шу хизмат туфайли аҳоли коммунал хизмат тўловларини нақд пулсиз амалга ошира бошлади.

Биз Миллий банкнинг ана шу хизмат турларидан фойдаланаётган бир неча самарқандлик мижозларнинг фикрлари билан қизиқдик.

Марат ҚОДИРОВ, вилоят электр тармоқлари корхонаси раҳбари: — Вазирлар Маҳкамасининг «Аҳолига коммунал хизмат кўрсатишни такомиллаштиришга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори электр хизмати тўловларига доир ишимизни бутунлай қайта кўриб чиқишни тақозо этди. Кейинги пайтларда корхонамиздан аҳолининг қарзлари муттасил ошиб бораётганди. Мазкур қарор ҳамда Марказий банк қарори асосида тасдиқланган Низомга мувофиқ, нақд пулсиз ҳисоб-китобга ўтганимиздан кейин эса ишимизда ижобий ўзгариш ясалди. Бунда бизга республика Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки кўмак берди. Банк томонидан корхонамизга терминал аппарати ўрнатилди. У тўловларни нақд пулсиз амалга оширади. Энди мижоз нақд пулсиз, қўлидаги карточка билан корхонамизга келаверади. Терминал аппарати бир зумда тўлов операциясини бажаради. Мижознинг иш ҳақи ёки банкдаги жамғармаси ҳисобидан корхонамиз ҳисоб рақамига нақдсиз пул келиб тушади.

Банкомат тизимига ҳам жамоамизнинг қизиқиши катта. Миллий банк билан келишиб олдик. Яқин кунларда корхонамизга янги замонавий банкомат қўйилади. Қарабсизки, ишчи-хизматчиларимиз иш ҳақларини сўм пластик карточкалари орқали банкоматдан ола бошлайдилар. Демак, бундан буён бизнинг чўнтагимизда ҳам, худди ривожланган мамлакатлардагидек, даста-даста пул эмас, балки пластик сўм карточкалари бўлади.

— Икки кун аввал иш кабинетимга савдо терминалини ўрнатиб беришди, — дейди **Самарқанд шаҳар газ таъминоти шўъба корхонаси хазиначиси Ольга БОРДАЧЕВА**. — Ихчам, қулай аппарат. Четдан қараганда, оддий телефонга ўхшайди. Аммо бажарадиган ишлари бир жаҳон. Мижознинг беҳудага вақтини олмайди. Мисол учун, савдо терминали ўрнатилган куннинг ўзида газ тўлови учун 1,5 минг сўмдан зиёд нақдсиз пул тушди. Бу кўрсаткич кундан-кунга ошаяпти.

Феруза ЎЛМАСОВА, Самарқанд локомотив депоси оператори:

— Депомиздаги ишчи-хизматчиларнинг ҳаммасида сўм пластик карточкаси бор. Бундай хизматнинг жорий этилганидан хурсандмиз. Илгари хазиначимиз ойлик иш ҳақимизни маълум пайтда берарди. Кечиксак, «ведомост» ёпилар, яна бир ойгача маошсиз қолардик. Банкомат орқали эса исталган пайтда ўз пулимизни оламиз. Унинг яна бир яхши томони шуки, ҳеч қандай саволжавобсиз ҳисобингда қанча маблағ қолганини ҳам бирйўла аниқлаб беради.

Миллий банк маълумотларига қараганда, ҳозир самарқандликлар қўлида 5 мингдан ортиқ пластик карточка мавжуд. Биргина шу йилнинг июн ойида 600 дан ортиқ шундай карточка муомалага чиқарилди. Бундан ташқари, ҳозир вилоятда бешта банкомат хизмат кўрсатаяпти. Улардан бири Самарқанд темир йўл вокзалига ўрнатилган.

Хуллас, бугун кўпгина меҳмонхоналарда, телефон станцияларида, савдо ва бошқа хизмат кўрсатиш шохобчаларида, аҳоли гавжум жойларда одамлар терминал ва банкомат хизматидан кенг фойдаланмоқдалар.

Абдурасул САТТОРОВ, «Халқ сўзи» мухбири.

РИЗОГРАФИЯ — ТЕЗКОР МАШИНА

Ўзбекистон Республикаси Банклари уюшмасида "SyTeCo" Ўзбекистон—Сингапур қўшма корхонаси иштирокида Япония "RISO KAGAKU CORPORATION" компаниясининг "Ризография" технологияси тақдимоти бўлиб ўтди.

Юртимизда фаолият юритаётган банк ва корхоналар вакиллари иштирок этган бу маросимда мазкур компаниянинг матбаачилик соҳасидаги энг сўнгги ютуқлари намойиш этилди.

Ризография тезкор нусха кўчиришнинг энг қулай замонавий усулларидандир. Бу қурилма бир дақиқада 130 тагача нусха кўчириш имконини беради. Бу бир соатда 8 минг нусха ҳужжатни босмадан чиқариш демакдир.

"SyTeCo" қўшма корхонаси ўтган йилнинг апрел ойида ташкил этилган бўлиб, мамлакатимизга ана шу соҳага оид энг замонавий технологияларни олиб кириш билан шуғулланади. Ҳозирги пайтда юртимиздаги ризографлар парки тасарруфида 200 дан ортиқ ана шундай тезкор босма машина мавжуд.

Мавлон БОБОХОНОВ (ЎзА).

Китоблар оламида

ТОЛЕ ЁР БЎЛСИН, ЁШЛАР!

Ёшлар — келажагимиз. Истиқлол даври ёшлар зиммасига замонавий фанни бунёд этишдек масъулиятли, мураккаб, айни вақтда шарафли тарихий вазифани юклади. Бинобарин, мамлакатимизнинг неча минг йиллик тарихи, Шарқ илми, фалсафасини оламга танитган буюк аждодларимизнинг муносиб ворислари бўлиш ҳар бир ўғил-қизнинг муқаддас орзусидир.

Илм йўлига катта ҳавас билан кириб, фан чўққиларини кўзлаётган ёшларни Юртбошимиз ҳамиша қўллаб-қувватлаётгани бежиз эмас. Президентимизнинг «Ўзбекистон ўқувчи ёшларини рағбатлантириш чоралари тўғрисида»ги Фармони, Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистон ўқувчи ёшларини тақдирлаш ва моддий рағбатлантириш тўғрисида»ги Қарори ҳамда Аспирантлар учун Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендиялари тўғрисидаги Низом ушбу ғамхўрликнинг ёрқин ифодасидир. Иқтидорли ёшларимизнинг нафақат республикамизда, балки ривожланган хорижий мамлакатларда ҳам барча соҳалар бўйича ўз билим ва тажрибаларини ошириб боришлари учун етарли шарт-шароит, қулай имкониятлар яратилиб берилаётгани таҳсинга лойиқ. Бунда Кадрлар тайёрлаш миллий дастури

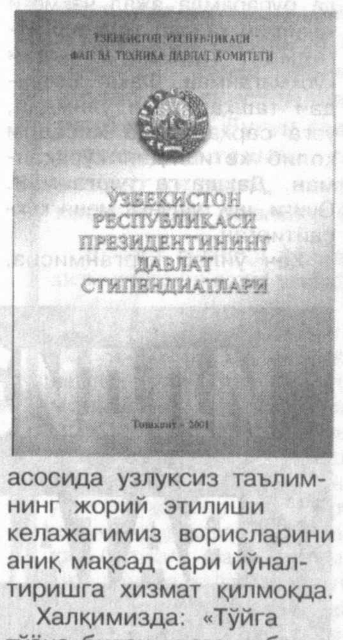

асосида узлуксиз таълимнинг жорий этилиши келажагимиз ворисларини аниқ мақсад сари йўналтиришга хизмат қилмоқда.

Халқимизда: «Тўйга тўёна билан» деган ибора бор. Мустақиллигимизнинг ўн йиллик тўйи арафасида Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитети томонидан академик П.Ҳабибуллаев таҳрири остида «Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендиатлари» китоби нашр этилди. Китобда фан-техника тараққиёти йўлидаги кенг қамровли ислоҳотларни муваффақиятли амалга оширишга қаратилган тарихий ҳужжатлар, ўзининг илмий ишлари билан Президент давлат стипендиясига сазовор бўлган аспирантлар ва уларнинг ҳозирги кундаги илмий-педагогик фаолиятлари ҳақида ҳикоя қилувчи лавҳалар ёритилган.

Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар (фан номзодлари ҳамда фан докторлари) заҳирасини бойитишга, шу билан бирга фан-техника тараққиётини таъминлашга хизмат этадиган Президент стипендиялари учун танловни Ўзбекистон Республикаси Фан ва техника давлат комитети ва унинг ҳузурида ташкил этилган нуфузли Танлов комиссияси ҳар йили муваффақиятли равишда ўтказиб келмоқда. Ўтган даврда республиканинг истеъдодли аспирантлари орасидан ўз билими, хулқ-атвори билан ҳар томонлама ёшларга ўрнак бўла оладиган маънавий етук 40 нафар ўғил-қиз Президентимиз давлат стипендиясини олишга муяссар бўлди. Зеро, ёш кадрларга бўлган ишонч давлатимизда олиб борилаётган ислоҳотлар жадаллашувида ўз самарасини бермоқда.

Китоб Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендияларига сазовор бўлишни орзу қилган, келажаги буюк давлатимизнинг халқаро миқёсда нуфузини ошириш ниятида бўлган, илм-фан равнақи йўлида амалга оширилаётган ишлар билан қизиққан китобхонлар учун бебаҳо қўлланмадир.

Расул РАҲМОНОВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими.

ИИВ матбуот маркази хабар қилади

«ИШБИЛАРМОН»НИНГ ЗАҲАРЛИ ЁҒИ

Маълумки, ёғсиз қозон қайнамайди. Рўзғорда энг кўп ишлатиладиган маҳсулот ҳам ёғ ҳисобланади. Шу боис, унинг харидоргирлигини ўйлаб қўлбола тарзда ишлаб чиқарувчи кишилар ҳам онда-сонда бўлсин, учраб турибди. Бироқ, улар тайёрлаётган ёғнинг зарари олаётган фойдаларидан минг бора ортиқлигини, яъни инсон соғлиғига жиддий хавф солишини ўйламаётганлар ҳам бор.

Самарқанд вилояти ички ишлар бошқармаси ходимлари томонидан олиб борилган тезкор тадбирлар натижасида Самарқанд тумани «Ўзбекистон» жамоа хўжалигида яшовчи Акмал исмли йигитнинг уйида ёғ чиқарадиган яширин цех борлиги маълум бўлди. Ачинарлиси шундаки, бу йигит экишга мўлжалланган уруғлик чигитдан ёғ олиб аҳолига сотиш билан шуғулланар экан. Унинг уйи кўздан кечирилганда 10 тонна уруғлик чигит ва 200 литр ёғ далилий ашё сифатида олинди.

Мўмай даромад топиш илинжида элдошларини заҳарлаётган «ишбилармон» устидан тергов ҳаракатлари олиб борилмоқда.

Шуҳрат РЎЗИЕВ, ИИВ Матбуот маркази ходими.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ:

(Вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг умумий мажбурий тусдаги меъёрий ҳужжатларини давлат рўйхатидан ўтказиш ҳолати тўғрисида 2001 йил 2 июлдан 14 июлгача бўлган маълумот)

I. Давлат рўйхатидан ўтказилди:

1. *Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2001 йил 23 июндаги 195-сон, Молия вазирлигининг 2001 йил 23 июндаги 55-сон ва Давлат солиқ қўмитасининг 2001 йил 23 июндаги 2001-12-сон* «Ўзбекистон Республикаси ҳудудида товар ва хизматлар учун нақд хорижий валютани қабул қилиш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

2001 йил 3 июлда 1046-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 13 июлдан кучга киради).

2. *Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўзбекистон давлат стандартлаш, метрология ва сертификация марказининг 2001 йил 24 июндаги 06-154-сон* «Контрактларни мустақил экспертиза қилувчи ва импорт қилинадиган товарларни жўнатишдан олдин назоратдан ўтказиб борувчи консалтинг фирмаларини аккредитация қилиш тартибига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги *қарори.*

2001 йил 5 июлда 481-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 15 июлдан кучга киради).

3. *Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2001 йил 23 июндаги 14-23-сон* «Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларида эмиссия-касса иши, пул тушумини инкассация қилиш ва бойликларни ташиш бўйича йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчаларни тасдиқлаш тўғрисида»ги *қарори.*

2001 йил 7 июлда 576-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 17 июлдан кучга киради).

4. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг 2001 йил 2 июлдаги 60-сон* «Ўзбекистон Республикасининг бухгалтерлик ҳисоби миллий стандарти (5-сон БҲМС) «Асосий восита-лар»га ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги *буйруғи.*

2001 йил 7 июлда 491-2-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 17 июлдан кучга киради).

5. *Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2001 йил 23 июндаги 14-13-сон* «Ўзбекистон Республикаси ҳудудида банкларда электрон ахборотларни муҳофазалашни ташкил этиш тўғрисида»ги *қарори.*

2001 йил 9 июлда 1047-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 19 июлдан кучга киради).

6. *Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2001 йил 23 июндаги 464-3-сон* «Тижорат банклари томонидан юридик шахс ташкил этган ҳолда фаолият кўрсатаётган фермер хўжаликлари ва кичик бизнеснинг бошқа субъектларини миллий ва чет эл валютасида микрокредитлаш тартибига қўшимча киритиш тўғрисида»ги *қарори.*

2001 йил 10 июлда 903-3-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 20 июлдан кучга киради).

7. *Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2001 йил 23 июндаги 2-сон ва Ички ишлар вазирлигининг 2001 йил 23 июндаги 2-сон* «Гиёҳвандлик воситалари, психотроп моддалар ва прекурсорларни сақлаш бўйича техник талаблар тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори** .

2001 йил 11 июлда 1048-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 21 июлдан кучга киради).

8. *Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасининг 2001 йил 23 июндаги 02/19-14-сон ва Марказий банкнинг 2001 йил 23 июндаги 126-В-1-сон* «Жисмоний шахслар томонидан нақд чет эл валютасини Ўзбекистон Республикасига олиб кириш ва Ўзбекистон Республикасидан олиб чиқиш тартиби тўғрисидаги йўриқномага ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида»ги *қарори.*

2001 йил 14 июлда 716-1-сон билан рўйхатдан ўтказилди (2001 йил 24 июлдан кучга киради).

II. Давлат рўйхатидан чиқарилди:

1. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2000 йил 24 мартдаги 103-сон «Биржадан ташқари валюта бозорини ривожлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарорга мувофиқ хизматларга ҳақ тўлаш тартиби ҳақида кўрсатмалар. *ЎзР Марказий банки, Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган. (2000 йил 23 июнда 938-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 03 июлдаги 81-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

2. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг вилоят қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси тўғрисида намунавий низом. *ЎзР Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан тасдиқланган. (1997 йил 16 январда 299-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 11 июлдаги 88-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

3. Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлигининг туман қишлоқ ва сув хўжалиги бошқармаси тўғрисида намунавий низом. *ЎзР Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги томонидан тасдиқланган.*

(1997 йил 16 январда 300-сон билан рўйхатдан ўтказилган).

Адлия вазирининг 2001 йил 11 июлдаги 89-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

4. 1994 йилда солиқ солиш тартибининг айрим ўзгартишлари тўғрисидаги хатга қўшимча ва аниқликлар. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган. (1994 йил 24 июнда 76-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 13 июлдаги 90-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

5. Савдо корхоналарига солиқ солиш тўғрисида хат. *ЎзР Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси томонидан тасдиқланган. (1995 йил 17 августда 162-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 13 июлдаги 91-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

6. Ўзбекистон Республикаси ҳудудида фаолиятини амалга ошираётган суғурта ташкилотларини қайта рўйхатдан ўтказиш тартиби тўғрисида вақтинчалик низом. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган. (1998 йил 18 августда 476-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 14 июлдаги 93-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

7. Давлат мажбурий суғуртасига олиниши керак бўлган фуқароларга қарашли мол-мулкнинг давлат мажбурий суғуртаси тўғрисида йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган. (1994 йил 1 январда 25-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 14 июлдаги 94-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

8. Парвозларда қатнашувчи учувчи-техник таркибни мажбурий шахсий суғурта қилиш қоидалари. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган. (1994 йил 4 январда 26-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 14 июлдаги 95-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

9. Кўмир, нефть, газ қазиб олиш ва геология-разведка ишлари тизими ходимларининг мажбурий давлат шахсий суғуртасини ўтказиш тартиби тўғрисида йўриқнома. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган. (1994 йил 1 декабрда 115-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 14 июлдаги 96-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

10. «Ўзбекистон темир йўллари» Давлат акциядорлик темир йўл компаниясининг техник ва хизмат кўрсатувчи таркибини мажбурий суғурта қилиш қоидалари. *ЎзР Молия вазирлиги томонидан тасдиқланган. (1995 йил 27 февралда 127-сон билан рўйхатдан ўтказилган).*

Адлия вазирининг 2001 йил 14 июлдаги 97-мҳ-сон буйруғи билан чиқарилди.

Мазкур норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар амалдаги қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритилиши ва янги норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилиниши муносабати билан ёки Адлия вазирлиги тақдимномалари асосида ўз кучини йўқотди.

III. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилди:

1. Ўзбекистон Республикаси газ хўжаликлари хавфсизлиги қоидалари. *«Саноатконтехназорат» агентлиги томонидан тақдим этилган.*

2. Техник қурилмаларнинг тузилиши ва хавфсиз ишлатилиши қоидалари. (6 та ҳужжат) *«Саноатконтехназорат» агентлиги томонидан тақдим этилган.*

3. *Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг* «Полиовирус билан касалланган ёки потенциал касалланган материалларни хавфсиз сақлаш ва йўқотиш устидан назорат қилиш бўйича махсус гуруҳ тузиш тўғрисида»ги буйруғи.

4. Ўзбекистон Республикаси темир йўлларидан техник фойдаланиш қоидалари. *Ўздавтемирйўлназорат томонидан тақдим этилган.*

Тақдим этилган ҳужжатда амалдаги қонунчиликка зид қоидалар мавжуд ёки у меъёрий ҳужжатларга қўйилган талабларга жавоб бермайди. Давлат рўйхатидан ўтказиш рад этилган меъёрий ҳужжатлар Адлия вазирлигининг хулосалари ҳисобга олинган ҳолда қайта ишланган тақдирда давлат рўйхатидан ўтказиш учун такроран тақдим этилиши мумкин.

IV. Ҳуқуқий экспертизадан ўтказилмоқда:

1. *Ўзбекистон Республикаси Давлат мулки қўмитасининг* «Қўшимча инвестициялар, шу жумладан, хорижий инвестицияларни жалб қилиш ҳисобига акциядорлик жамиятларининг устав фондларини ошириш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

2. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат солиқ қўмитаси, Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлигининг* «Хатлов жараёнида аниқланган камомад ва ортиқча мол-мулкларнинг бухгалтерлик ҳисоби ҳамда уларга солиқ солиш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

3. Техник иқтисодий асослар, қурилиш лойиҳалари ва шаҳарсозлик ҳужжатларини давлат экспертизасидан ўтказиш тартиби тўғрисида йўриқнома. *«Давархитектқурилиш» қўмитаси томонидан тақдим этилган.*

4. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигининг* «Қорақалпоғистон Республикаси бюджети, маҳаллий бюджетларга бюджет ссудалари бериш ва олинган бюджет ссудаларини қоплаш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *буйруғи.*

5. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банкнинг* ««Индексация» махсус ҳисоб рақамидан маблағларни муддатидан олдин ҳисобдан чиқариш йўли билан коммунал хизматлар ва электр энергиясидан фойдаланганлик учун қарздорликни қоплаш мақсадида тўловларни амалга ошириш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

6. *Ўзбекистон Республикаси Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлигининг* «Молиявий натижалар ва корхона (ташкилот)нинг ўзаро ҳисоб-китоби ҳолати тўғрисида ҳисобот тузиш бўйича йўриқномани тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

7. *Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Бош архив бошқармасининг* «Ўзбекистон Республикаси давлат архивлари ўқув хоналарида фойдаланувчиларнинг ишлаш қоидаларини тасдиқлаш тўғрисида»ги *буйруғи.*

8. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банкининг* «Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун ҳисоб-китоблар жамғармасининг даромади (фойдаси)ни тақсимлаш ва фойдаланиш тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

9. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банкининг* «Қишлоқ хўжалиги корхоналарининг кимё саноати корхоналари билан улар томонидан давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштириш учун минерал ўғитлар ва бошқа кимё маҳсулотлари етказиб бериш учун ҳисоб-китоблар механизми тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

10. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банкининг* «Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун ҳисоб-китоблар жамғармаси маблағлари ҳисобидан аванс бериш ва пахта хом-ашёси ишлаб чиқарувчилари билан ҳисоб-китоблар тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

11. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банкининг* «Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун ҳисоб-китоблар жамғармаси маблағлари ҳисобидан қишлоқ хўжалик маҳсулотларига аванс беришда аванс тўловларини амалга ошириш тартибига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги *қарори.*

12. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Марказий банкининг* «Давлат эҳтиёжлари учун харид қилинадиган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун ҳисоб-китоблар жамғармаси маблағлари ҳисобидан топширилган қишлоқ хўжалик маҳсулотлари учун якуний ҳисоб-китобларда тўловларни амалга ошириш тартибига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги *қарори.*

13. *Ўзбекитон Республикаси Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирлиги ва Соғлиқни сақлаш вазирлигининг* «Меҳнат шароитларини баҳолаш ва меҳнат шароитлари бўйича ишчи ўринларини аттестация қилиш услубига ўзгартиришлар киритиш тўғрисида»ги *қарори.*

14. *Ўзбекитон Республикаси Молия вазирлиги, Макроиқтисодиёт ва статистика вазирлиги ҳамда «Ўзкоммунхизмат» агентлигининг* «Коммунал хизматларга тарифларни шакллантиришда харажатлар таркибини аниқлаш ва рентабелликнинг чекланган шартларини киритиш бўйича низомни тасдиқлаш тўғрисида»ги *қарори.*

15. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг* «Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун қишлоқ хўжалик маҳсулот ишлаб чиқарувчиларга етказиб бериладиган ёнилғи-мойлаш материалларига ва минерал ўғитларига солинадиган қўшилган қиймат солиғи бўйича ноль даражали ставкани қўллаш тартибига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида»ги *қарори.*

16. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг* «Эркин алмаштириладиган валютани сотиб олиш учун йиғим тўлаш тартиби тўғрисида низомни тасдиқлаш ҳақида»ги *қарори.*

17. *Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг* «Юридик шахсларнинг даромадларига (фойдасига) солинадиган солиқни ҳисоблаб чиқариш ва бюджетга тўлаш тартиби тўғрисидаги йўриқномага қўшимча киритиш ҳақида»ги *қарори.*

18. *Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги, Молия вазирлиги, Давлат матбуот қўмитаси ва «Шарқ» нашриёт-матбаа компаниясининг* «Давлат бюджети маблағлари ҳисобига халқ таълими тизимидаги ўқув муассасалари кутубхона фондларини тўлдириш учун дарсликларни чоп этиш, молиялаштириш ва жойларга етказиб бериш тартибини тасдиқлаш тўғрисида»ги *қарори.*

Маълумотлар Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигининг Идоравий меъёрий ҳужжатларни давлат рўйхатидан ўтказиш бошқармаси томонидан тайёрланди.

Саволлар ва таклифлар учун телефонлар: 133-38-67, 132-00-28.

* Ушбу норматив-ҳуқуқий ҳужжат рўйхатдан ўтказилиши муносабати билан Адлия вазирлигида 1999 йил 2 апрелда 690-сон билан рўйхатдан ўтказилган Дорихона муассасаларида гиёҳванд ва заҳарли моддалар мавжуд дори воситаларини сақлаш, қўриқлаш ва ёнғиндан хабар берувчи техника воситалари билан жиҳозлашга доир намунавий талабноманинг гиёҳванд моддаларга тааллуқли қисми ўз кучини йўқотади.

«Энг улуғ, энг азиз» танловига

ИЛДИЗСИЗ ОДАМДА ВАТАН БЎЛМАЙДИ

Болалигим Мўминкул деган қишлоқда кечди. У тоғлар пойида ёнбошлаган. Қишлоқнинг ҳар бир мевали-мевасиз дарахти, йўлу сўқмоғи, ариғу ирмоғи, даласининг қайси картасида қандай ўт-ўлан униши, қай кўчада қандай харсанг бор — бари-бари хотирамга муҳрланган. Бугун қишлоқда менинг хаёлимда жонланган манзаралар ўзгарган. Ўша манзараларни қайтариб ҳам бўлмайди — чунки шоир айтгани каби болалик қайтмайди. Фақат кўнгилда тоза бир соғинч бор. Шу соғинч ғалаён қилган кезлари эса ақлимни равшан торттирадиган юпанч пайдо бўлади: киндик қоним тўкилган тупроққа барибир қайтаман, ўша таниш чинорлар, дарё ва йўлларни кўраман, Оллоҳ омонатини олган кун гўдаклигим ўтган она ер бағридан менга ҳам жой топилади.

Қишлоқнинг кун ботаридан Хўжаи пок ота дарёси оқиб ўтарди. Дарё қирғоғига туташ дала адоғида тепалик бор эди. Баҳор кезлари тепалик яшил майсаларга ўраларди. Биз тепаликни Халатўба дердик. Халатўбада қўй боқардик. Чиллак ўйнардик. Зувиллатар, ким кўп тепар, ирғитма каби ўйинларга берилиб кунни кеч қилардик. Кечқурун эса дарё гирдидаги Карим остона олдидан қўй ҳайдаб ўтардик. Биз болалар мозоротни нега Карим остона дейишларини яхши билардик. 1975 йилга қадар қишлоқ ҳудудида қабристон йўқ эди. Мўминкулликлар бандаликни бажо қилган қишлоқдошларини қўшни Мормин қишлоғида жойлашган қабристонга кузатишарди. Карим остонада ўша йил биринчи бўлиб Карим бобонинг жасади қўйилди. Шу-шу қабристоннинг ҳам кенгайиб бориши, шу чарху дун ўткинчи, тириклик ҳам ғанимат эканлигини ҳар баҳор оралиғида биз болалар сезиб улғайдик. Бошқаларни билмадиму, мен кейинги баҳор бошланиши билан қўйларимни Халатўбага ҳайдаётиб дунёдан ҳаммамиз ўтишимиз, тупроққа қайтишимиз муқаррар эканлигини болалигимдан англаб етганман.

Мен бу ўйни анча эртароқ хаёлга келтирдим. Ўн саккиз ёшимда. Ўқ ёмғири ичида ўзга тупроқда, юртдан олисда рўпарамда ажал чақмоғи чақилган кезлар тушуниб етганман. Ўшанда ўлимдан қўрқмаганман. Фақат Ватандан ташқаридаги ўлимдан, ўзга сарҳадларда жасадим қолиб кетишидан қўрққанман. Даҳшатга тушганман. Очиғи, шу тушунча мени кексайтирган...

Ҳеч ўйлаб кўрганмисиз, инсондаги қудрат, инсондаги жасорат, инсондаги қаҳрамонлик, енгилмас ирода нимадан?

Топдингиз, кимнингки илдизи она-тупроқ, ота-юрт бағрига чуқур сингиб, ундан барҳаётлик туйган бўлса, шу заминга қалбан риштабанд экан. У ўз қисматини Ватан билан боғлайди. Ҳа, одамнинг ҳам илдизи бўлади. Оёғи заминдан узилмайди илдизи бор одамнинг. Руҳияти, юраги, тафаккури, жисми жони шу илдиз орқали озиқланади. Ватаннинг илдизига илдизи туташ одам, бир лаҳза бўлса-да, Ватандан жудо бўлишни, бир он бўлса-да, ватансизлик бахтиқаролигига йўлиқишни тасаввурига сиғдиролмайди.

Ватанини сотган, халқига хиёнат қилган айрим юртфурушларнинг эса ўзлик томири чириб кетган бўлади. Афсуски, шундай бузуқбошлар ўз манфаати, чиркин ва ифлос режалари йўлида Ватанни топтаб, миллатни хонавайрон қилишдан ҳам тап тортмайди. Айтишга тил бормайди, ана шундай хиёнаткорлар шу ўлканинг тузини еб, шу ўлкада улғайиб яна унга тиғ санчмоқчи бўлгани, асримиз балоси терроризм ботқоғига ботиб, ўз юртининг истиқлолига чанг солишини барча тинчликсевар халқлар нафрат ва ғазаб билан қоралайди. Юртинг озод. Халқинг миллий истиқлолига эга. Ватанингда тинчлик. Ёруғ ниятлар билан иморатлар тикланаяпти. Йўллар солинаяпти. Далаларда ризқ унаяпти. Келажакнинг фаровон кечишига мезон бўлажак асосли ишлар амалга ошаяпти... Хўш, сен нима истайсан? Ахир, дунё тараққиёт сари юз бурган Ватан билан елкадош бўлиш ниятида. Хўш, сенинг ниятинг нима? Ахир асрий қуллик занжирлари чил-чил узилди-ку?! Озодликни асраш учун, келажак фаровонлиги йўлида Ватанга қалқон бўлганларни, оғир-енгил паллада юртга ҳамнафас турганларни барча-барча замонларнинг улуғ китоблари, донишлари алқайди... Ўз юртига, озод юртига, халқи тинчлик ва тотувлик тарафдори бўлган юртга, улкан янгиланиш ва ўсиш-улғайишлар йўлидан одимлаётган юртга хиёнат қилиб, қурол ўқталганларни қайси замон, қандай тарих ёқлаган?

Мен бугун ватанфуруш, миллатфурушларга қарата шундай дейман. Хоин, сенинг ҳеч қачон қабристонинг бўлмайди. Тобутинг халқинг елкасига чиқмайди. Агар сен бир пайтлар Ўзбекистон заминида улғайган бўлсанг, қўлингга қурол ушлаб шу юрт тинчлигига раҳна солмоққа уринган бўлсанг, ҳар бир ўзбекнинг кўнглидаги гап шу...

Ўзбекистон мустақилликка эришгач, дастлабки йиллароқ озодлик нуқтаи назаридан дунёнинг илғор давлатлари билан теппа-тенг муносабатга киришди. Иқтисодий жиҳатдан жуда кўп мамлакатлар билан икки томонлама ҳамкорлик битимлари шаклланди. Ўнгланиш чоғларининг қийинчиликлари мардонавор енгиб ўтилди. Аввалambor, бу халқимизнинг ўз истиқлолини мустаҳкамлаш йўлида Президентимиз олиб борган сиёсат naқадар тўғри эканлигини яхши англаганидан далолат эди. Тенгликни сақлаш, халқнинг кўнглида эртанги кунга умид уйғотиш, иқтисодий-сиёсий ҳамда маънавий жабҳаларда ўзига хос оқилона йўналишни танлаш ва топа билишнинг ўзи бўлмайди. Гапнинг сирасини айтганда, Ўзбекистоннинг оёққа туриб, куч-қувватга тўлишини истамайдиган, унда уруш оловини ёқиб, халқни пароканда қилиш, шу билан тараққиётимизга чанг солишни хоҳловчилар бор эди. Улар чор тарафда қашқирдай изғиб, пайт пойлаб ҳамла қилишга шай турар эдилар. Гоҳ Ватан ичкарисида, гоҳ ташқарида туриб, низо-найранглар уюштирдилар. Мақсад битта: халқ иродасини синдириш, кўнглидаги улғайиш оловини сўндириш. Худога шукур, бугун Ўзбекистон ишончли қўлларда, ишончли ҳимояда. Унинг сарҳадлари етарлича ҳимояланган. Халқнинг маънавияти ўсди. Сиёсий онги баланд. Ботинида ўзлик туйғуси аллақачон уйғонди. Яқин ўтмишдаги мутеликнинг аччиқ сабоғидан хулоса чиқарди. Энди у хор-зор бўлиб бош эгишни, эр ўғлонлари, фикри ва иймони бут ўғлонларини қатағон ўқига учишига йўл қўймайди. Хўрлик ва ситам сиртмоғида жон талвасасига тушмайди. Тилини ҳақорат эттириб қўймайди. Бир гап билан айтганда, ўз ери, бугуни ва эртаси ўзиники эканлигига қатъий ишонди.

Тарих ҳисобича, ўн йил ҳеч қанча гапмас. Лекин Ўзбекистон шу ўн йил ичида ўз келажаги учун улкан шарт-шароит яратди.

Ўзининг шонли тарихига унутилмас, ёркин саҳифалар очди. Ҳар саҳифанинг мазмун-моҳияти эса абадиятга дахлдор.

Энг муҳими, ҳар бир ўзбекистонлик, ҳар қайси ёш, ҳар қайси ўғил-қиз мустақиллик сабоғи билан улғаймоқда. Шахс мустақиллиги шаклланмоқда. Бу катта гап. Ўзбекистон ўз мафкурасига эга бўлди. Миллат миллий мафкура асосида жипслашмоқда. Демак, ҳар бир одамнинг қалбида Ватан бор. Ватан ҳар бир одамнинг ўзида. Қани, шу одамдан Ватанни олиб кўринг-чи?

Истиқлолнинг ўн йиллиги қутлуғ келди. Далалар олтин суви томиб, зар қоплангандай товланади. Ўзбекистоннинг ери яна саховатли бағрини очиб бизга ризқ улашаяпти...

Мен бугун чилланинг қоқ ўртасида оёғим она еримдан куч олган кезда, кўнглимдан кечган ўйларни қоғозга туширдим. Илдизим шу тупроқдан узилмаслигини Оллоҳдан сўрадим. Шу тупроқ мени улғайтирди. Шу тупроқ абадий меники бўлиб қолсин... Бундан ўзга бахт бўлмайди...

Кўчқор НОРҚОБИЛ.

ҲИКМАТ

Кишига соғлом иш — дўстлик қилишдир,
Вафо кўргазмак асли катта ишдир.

Қишлоқда тиббий хизмат

Оналар мамнун

Туман марказидан анча олисда жойлашган Қоқ қишлоғида икки қаватли замонавий бино қад ростлади. Унинг очилиш маросимида сўзга чиққанлар қурилиш ташаббускорлари, харажатларнинг аксар қисмини зиммасига олган ҳомийлар ҳамда ҳашарда фаоллик кўрсатганларга миннатдорчилик билдиришди.

Туман марказий касалхонасининг туғруққа тайёрлаш бўлимини ташкил этиш ташаббуси билан шу қишлоқ аҳлининг ўзи чиққанди.

— Оналар ва болалар йилида аёлларимизга ажойиб совға бўлсин, — дейишганди ўшанда улар.

Мана орадан кўп ўтмай, тиббиёт маскани ишлай бошлади. Бу билан бўлажак оналар «Мойбулоқ» ширкат хўжалигидан Каттақўрғон тумани марказига қатнашдан халос бўлишди. Яратилган шароитлардан кўнгил тўлади. Даволаш ва бошқа қўшимча хоналар бугунги кун талаблари даражасида жиҳозланган. Иссиқ ва совуқ сув, табиий газ, канализация, асосийси, малакали шифокорлар даволанувчилар хизматида.

Ўз мухбиримиз.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ҲУЗУРИДАГИ ДАВЛАТ ВА ЖАМИЯТ ҚУРИЛИШИ АКАДЕМИЯСИ

қуйидаги ихтисосликлар бўйича 2001 йил учун ишлаб чиқаришдан ажралган ёки ажралмаган ҳолда ўқиш учун академия аспирантура ва докторантурасининг вакант ўринларига

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ.

АСПИРАНТУРАГА:

08.00.01 - иқтисодий назария;
08.00.05 - бошқариш ва халқ хўжалигини ташкил этиш (менежмент);
08.00.07 - молия, кредит ва пул муомаласи;
08.00.13 - маркетинг;
09.00.10 - сиёсат фалсафаси;
10.01.03 - миллий адабиёт тарихи (ўзбек адабиёти);
10.01.06 - хорижий шарқ халқлари адабиёти;
12.00.01 - давлат ҳуқуқ назарияси, тарихий-сиёсий ва ҳуқуқий таълимотлар тарихи;
12.00.02 - давлат ҳуқуқи ва бошқарув, маъмурий ҳуқуқ, молия ҳуқуқи;
23.00.12 - сиёсий институтлар ва жараёнлар.

ДОКТОРАНТУРАГА:

08.00.01 - иқтисодий назария;
09.00.10 - сиёсат фалсафаси;
10.01.03 - миллий адабиёт тарихи (ўзбек адабиёти);
12.00.01 - давлат ҳуқуқ назарияси, тарихий-сиёсий ва ҳуқуқий таълимотлар тарихи;
12.00.02 - давлат ҳуқуқи ва бошқарув, маъмурий ҳуқуқ, молия ҳуқуқи.

Ҳужжатлар шу йилнинг 20 сентябригача қабул қилинади.

Қўшимча маълумотлар олиш учун академиянинг аспирантура бўлимига мурожаат қилинг.

4505

Манзилимиз:
Тошкент ш., Ўзбекистон шоҳкўчаси, 45-уй, телефон 132-60-65.

Журналларнинг янги сони

«Мулоқот» журналининг шу йилги 4 (июль-август) сони босмадан чиқди. Журнал сиёсатшунос олим Нарзулла Жўраев ва Б.Бобоёровнинг «Миллатлараро муносабатларнинг маънавий асослари» мақоласи билан очилади.

«МУЛОҚОТ»

Журнал шу сондан эътиборан янги анъана бошлади, яъни у ҳар сонида бирор йирик муассаса, соҳа ва ташкилотлар билан бевосита мулоқот қилиш орқали ҳаётимизнинг шу соҳасидаги илғор анъаналарни, ютуқларни тарғиб ва ташвиқ этиш ҳамда муаммоларни кўтариб чиқишга бел боғлади. Бу борадаги илк мулоқот республикамиз жанубидаги йирик олий таълим маскани — Қарши давлат университетида бўлди. Қашқадарё вилоятида халқ таълими борасидаги ислоҳотлар ва мазкур университетнинг ўзига хос анъаналари тўғрисидаги вилоят ҳокимининг ўринбосари, фалсафа фанлари доктори, профессор Назар Ҳакимов билан эълон қилинган суҳбат «Мақсад — комил инсонларни тарбиялаш» деб аталади. Шу билим маскани фалсафа кафедрасининг мудири, фалсафа фанлари доктори, профессор Анвар Чориевнинг «Ижтимоий қиёфа» мақоласи республикамиздаги ислоҳотлар фалсафаси тўғрисида баҳс юритади. Университет олим ва педагогларидан А.Ўроқов, М.Орипов, Ғ.Бобоназаров, Б.Жўраев, О.Тоҳиров, Н.Шарипов, Н.Исмоилов, П.Равшанов, А.Эргашев, Р.Ражабов, О.Равшанов, А.Жўраев, А.Эшмуродов кабиларнинг мақолалари чоп этилган. Бу мақолаларнинг ҳар бирида бугунги ҳаётимизнинг муҳим муаммолари ҳақида фикр юритилган, журналхонга бирор янгилик айтилган.

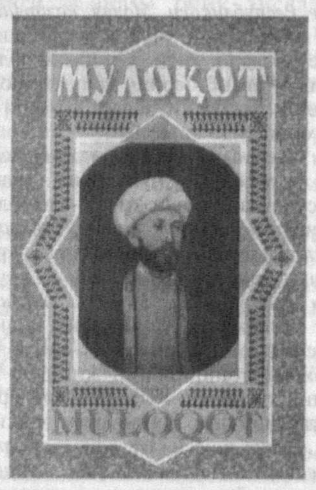

Шу сонда таниқли адиб Барот Бойқобиловнинг «Навоий ва Самарқанд» номли публицистик мақолосини ҳам ўқиш мумкин. Шунингдек, таниқли олим Ботирхон Валихўжаев «Университет — мадрасаи олия» мақоласи билан чиққан.

Журналнинг янги сонида Сирожиддин Каримов илм-фаннинг республикамизда кейинги йиллардаги равнақи тўғрисидаги «Мустақиллик ва фанимиз» мақоласи билан иштирок этган. Тадқиқотчи Зафар Ҳайитовнинг «Ўзликни англаш бахти» мақоласи маънавиятимиздаги улкан ўзгаришлар тўғрисида фикр юритади.

Кўплаб мухлисларига эга бўлган «Мулоқот» дафинасида бу сафар узоқ умр кўриш ва тасаввуф илмининг сирлари ҳақида янги маълумотлар беради. Журнал муқовасида Исҳоқхон Тўра Ибратнинг портрети эълон қилинган.

Рашид РАУПОВ,
журнал бош муҳаррири ўринбосари.

Янги спектакл

Термиз шаҳрининг 2500 йиллик тўйи муносабати билан Маннон Уйғур номидаги Сурхондарё вилоят мусиқали драма театрида драматург Низомжон Пардаевнинг "Адиб Собир Термизий" асари саҳналаштирилди.

Режиссёр Неъмат Пардаев саҳналаштирган мазкур спектакл тарихий хотиранинг замондошлар маънавиятидаги ўрни, шоир яшаган даврдаги ижтимоий ҳаёт, ўша давр адабий муҳити ва Собир Термизийнинг мураккаб тақдири ҳақида ҳикоя қилади. Спектаклдаги бош ролларни Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар Раҳим Маматалиев ва Ҳамид Орипов ижро этмоқда.

Чори ТЎХТАЕВ,
ЎзА мухбири.

«ЎЗҚИШЛОҚЭЛЕКТРҚУРИЛИШ» ОТАЖ

ЭМИССИЯ ПРОСПЕКТИ

I. Эмитент реквизитлари.

1. *Тўлиқ ва қисқартирилган номи:* «Ўзқишлоқэлектрқурилиш» очиқ турдаги акциядорлик жамияти «Ўзқишлоқэлектрқурилиш» ОТАЖ.
2. *Ҳуқуқий манзили:* Самарқанд шаҳри, Миршарапов кўчаси, 7-уй.
3. Эмитентнинг давлат рўйхатидан ўтказилган тартиб рақами ва санаси.
4. *Ташкилий ҳуқуқий шакли:* Очиқ акциядорлик жамияти.
5. Таркибига эмитент кирадиган бирлашма (уюшма, концерн, корпорация ва шу кабилар)нинг тўлиқ номи ва юридик манзили: «Ўзбекэнерго» Давлат акциядорлик компанияси, Тошкент шаҳри, Хоразм кўчаси, 6-уй.
6. *Эмитент ҳисоб-китоб рақами ва банк муассасаси номи:* ҳ/р 20210000900463418001, МФО 00317, Саноат қурилиш банки, Самарқанд шаҳри.

II. Акцияларни тақсимлаш тартиби.

1. Бошланғич маълумотлар.
Низом жамғармаси ***62037600 сўм.***
Акциялар сони ***62037 дона.***
Битта акция қиймати ***1000 сўм.***
(ҳамма акциялар бир хил қийматга эга)
2. Меҳнат жамоасига тегишли бўлган эгаси ёзилган акциялар.
Акциялар улуши ***26 фоиз.***
Акциялар сони ***16130 дона.***
Акциялар суммаси ***16130000 сўм.***
3. Тасарруф этувчиси давлатга тегишли эгаси ёзилган оддий акциялар.
Акциялар улуши ***25 фоиз.***
Акциялар сони ***15509 дона.***
Акциялар суммаси ***15509400 сўм.***
4. Эркин сотувга мўлжалланган эгаси ёзилган оддий акциялар.
Акциялар улуши ***49 фоиз.***
Акциялар сони ***30398 дона.***
Акциялар суммаси ***30398000 сўм.***
5. *Акцияларни чиқариш тартиби:* 49 фоиз акциялар нақд кўринишда, 51 фоиз акциялар нақдсиз кўринишда қимматли қоғозлар депозитарийсида сақланган ҳолда.
6. Шундан жойлаштирилмаган акциялар 26 фоиз, 16130 дона акция. Акцияларни қайта баҳолангандан кейинги қиймати 5000 сўм. Жами 80648.1 минг сўмлик акция.

4497

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

ТИББИЙ ТИКЛАНИШ ВА ФИЗИОТЕРАПИЯ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ

вакант лавозимларга танлов эълон қилади:

- ***курорт манбааларини муҳофаза қилиш ва ўрганиш бўлими раҳбари (г.м.ф.н.);***
- ***шарқ табобати ҳамда гинекологик касалликларни тиклаш гуруҳи бўлими катта илмий ходими (т.ф.д., т.ф.н.);***
- ***курортология ва физиотерапия мутахассислиги бўйича аспирантура (1) ва клиник ординатурага (3) қабул қилади.***

Ҳужжатларни юбориш учун манзил:
700084, Тошкент шаҳри, Хуршид кўчаси, 4-уй.

Танлов муддати эълон чоп этилгандан сўнг 1 ой.

4506

Телефонлар: 34-55-00, 34-30-77, 34-34-10.

Реклама ва эълонлар 136-09-25

«Ўзнефтмаҳсулот» АК раҳбарияти ва жамоаси компания Бош директори ўринбосари Мажид Мансуровга синглиси **Муаззам ЖАББОРОВАнинг** вафоти муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«O'ZDAVKITOBSAVDOTA'MINOTI» ОАЖ Қашқадарё вилоят «Китоб савдоси» ОТҲЖ раиси Ш. Бекмуродовга укаси **Отабек БЕКМУРОДОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Давлат иккинчи тиббиёт институти ректорати, жамоаси «Маънавият ва маърифат» ишлари бўйича биринчи проректор, меҳнат гигиенаси кафедрасининг мудири Ғ. Умаров ҳамда умумий радиацион ва ижтимоий гигиена кафедрасининг ассистенти Б. Умаровга падари бузруквори **Аҳмадали ота УМАРОВнинг** вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР: Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати:
Э. БОЛИЕВ (масъул котиб — «Халқ сўзи»),
М. ЕГОРОВ (масъул котиб — «Народное слово»),
Ш. ЖАББОРОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»),
С. ЗИНИН,
М. МИРАЛИМОВ,
С. МУҲИДДИНОВ,
Ш. РИЗАЕВ,
М. САФАРОВ,
Р. ФАРҲОДИЙ,
И. ХУДОЁРОВ,
И. ШОҒУЛОМОВ,
О. ҚАИПБЕРГЕНОВ (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»),
Ў. ҲОШИМОВ.

БЎЛИМЛАР:
Ижтимоий-сиёсий ҳаёт — 133-57-34; 133-78-92
Иқтисодиёт — 136-36-65; 132-10-65
Маънавият ва маърифат — 136-35-60;
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар — 136-29-89, 133-07-48;
Фан, соғлиқни сақлаш ва халқ таълими — 132-12-08;
Янгиликлар ва халқаро ҳаёт — 132-11-15;
Котибият — 133-10-28;
Эълонлар — 136-09-25.

Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида 00001-рақам билан рўйхатга олинган.
Буюртма Г — 2615, 20397 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ.
Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2.

Газета таҳририят компьютер базасида терилди ҳамда операторлар Ж. ТОҒАЕВ ва З. БОЛТАЕВ томонидан саҳифаланди.

Навбатчи котиб — А. ОРИПОВ.
Навбатчи муҳаррир — Қ. ЭШМАТОВ.
Навбатчи — О. РАЖАБОВ.
Мусаҳҳиҳ — О. АБДУАЗИМОВ.

МАНЗИЛИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Таҳририятда ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t — тижорат материали.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41.

Босишга топшириш вақти — 21.00.
Топширилди — 21.50
1 2 3 4 5 6